

Megkezdték a főjavítás előmunkálatait

A Maros-híd méretei változatlanok maradnak

Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi négysávos Maros-híd javítási munkálatait szeptember végén kezdték meg, két év alatt a teljes vasbeton szerkezetet megújítják. Forgalmkorlátozásra a nyári szünetekben kell számítani, két sávon zajlik majd a forgalom, míg a másik két sávon dolgoznak.

Szer Pálósy Piroska

„Aggodalomra nincs ok. Sem forgalmi dugók kialakulásától, sem attól nem kell tartani, hogy a munkálatok idején a folyamatos megterhelés miatt esetleg tragédia következne be. A kivitelező cég megfelelő szakmai tapasztalattal és az elvégzett eddigi minőségi munkálatok védjegyével,

országos elismeréssel bír, a felelősség az övé” – hangsúlyozta a beruházási osztály aligazgatója azokra a felvetésekre, amelyeket azért tettünk fel, mert a Maros fölött tervezett forgalomeltréplő átkelők nem épültek meg. Egyébként az önkormányzat szakemberei továbbra is fontolgatják az alternatív megoldásokat. Nyárig talán sikerül gyakorlati megoldást találni.

Tizenöt milliós beruházás

A decembertől esedékes szünetet követően a tervek szerint márciustól fognak hozzá újra az egyre forgalmasabb négysávos híd szerkezetének a megerősítéséhez.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra! Ha előfizet, BIZTOSAN kézhez kapja. Telefon: 0742-828-647

Radonmérés Marosvásárhelyen

Radonmérési program indul a napokban Marosvásárhelyen, amelyet a Kulturális és Tudományegyetem végez több szakintézménnyel közösen. A polgármesteri hivatal által is támogatott projekt célja, hogy feltérképezzék az emberi szervezetre káros nemesgáz jelenlétét.

4.

Szülőből ellenség?

Kényes téma, keveset beszélünk róla, de sajnos sok családban jelen van a szülői elidegenítés. Főként válás előtt álló vagy azon átesett szülőkre jellemző, hogy a közös gyerekekre zúdítták az egykori párjuk iránt érzett haragjukat, utálatukat, és próbálják a gyereket ellene hangolni.

5.

Zsebbarát fogászati kezelés

Ebben a tanévben is folytatódik a Páciensregiszter program, amelynek keretében a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem fogorvos-tan-hallgatói jelképes összeg fejében ellátnak a hozzájuk forduló pácienseket.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Iskolások és egyetemisták figyelmébe!

November 30-ig minden iskolás és egyetemista ügyfelünknek 50%-kal olcsóbban kínáljuk az antireflex védőréteggel ellátott műanyag lencsét.

Az akció érvényes: műanyag american standard hmc (italy) szemüveglencsére, a következő dioptriaterományra: 0 ± 6,0 Sph És 0 ± 6/2 Cyl (amíg a készlet tart)

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegségek és sérülések utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel: 0742-100-323

Aktuális

Egyesülés mindenáron

Antalfi Imola

Tegnap döntéshozó testületként a képviselőház elfogadta a Marosvásárhely–Jászvásár (Iasi) autópálya építéséről, pontosabban a megépítéshez szükséges beruházások jóváhagyásáról szóló törvényt. Ez kétségkívül nagy előrelépés a rossz útinfrastuktúrájú, az autópályák szempontjából Európában sereghajtónak számító Romániában. Többpárti kezdeményezésre alig született meg a döntés, a Liberálisok és Demokraták Szövetségének (ALDE) alelnöke bejelentette, pártja a jövő évi költségvetés megszavazásához feltételként szabja meg a szóban forgó, A8-ról Egyesülésre átkeresztelt sztráda finanszírozását. Bár Varujan Vosganian bevallása szerint „nem fenyegetőzik”, a dolognak zsarolásíze van. A képviselő „megvilágosodott”, szerinte ugyanis emelhetik a fizetéseket és a nyugdíjakat, a közvélemény egyre inkább az autópálya-kilométerek alapján ítéli meg a kormányokat.

A Marosvásárhely–Jászvásár pályaszakasz megvalósításának ötlete hosszú utat járt be a tegnapi döntésig, legalább tíz éve beszélnek róla (a Maros Megyei Tanács korábbi elnöke, Ciprian Dobre 2012-ben a beruházáshoz szükséges területrendezési bizonyítványt kiadta),

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

8., csütörtök

A Nap kel
7 óra 13 perckor,
lenyugszik
16 óra 57 perckor.
Az év 312. napja,
hátravan 53 nap.

IDŐJÁRÁS
Tiszta égbolt

Hőmérséklet:
max. 16°C
min. -2°C

Isten éltesse!

Ma ZSOMBOR, holnap TIVADAR napja. TIVADAR: a görög Theodoroszról ered, amelynek latinított, rövidült formája honosodott meg nálunk. Jelentése: Isten ajándéka.

❄ ❄ ❄

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. november 7.

1 EUR	4,6617
1 USD	4,0588
100 HUF	1,4497
1 g ARANY	160,9807

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Forgalmi dugó keletkezhet

November 8–9-én, csütörtökön és pénteken újra forgalomkorlátozásra kell számítani a kerelőszentpáli felüljárón végzendő munkálatok miatt. Csütörtökön a Marosvásárhely–Kolozsvár irányt zárják le, pénteken az ellenkező oldalt. Járdát öntenek a felüljáró teljes hosszában, és a betonöntő gép akadályozza majd a forgalmat.

Lógyakorlatok éles lőszerez

Ma és pénteken 8–18 óra között a marosszentgyörgyi lőtérén lögyakorlatokat tartanak, amelyek során a honvédelmi, közrendi és nemzetbiztonsági rendszer intézményeinek Maros megyei egységei éles lőszert használnak. Az illetékes hatóság felkéri a térség lakosságát, hogy az adott körülmények között kerüljék a lőtér környékét, mert fennáll a testi sérülés vagy akár az elhalálozás veszélye is. Ellenkező esetben a Honvédelmi Minisztérium nem vállal semmilyen felelősséget.

Erdélyi körúton a PéterPál Könyvkiadó

Legfrissebb újdonságait hozza el erdélyi olvasóihoz a veszprémi könyves műhely két vezetője. Váradai Péter Pál és Lővey Lilla dedikálással egybekötött könyvbemutatót ismerteti a népszerű Erdély-sorozat újabb kötetét és 2019-es naptárakat. A Kemény János – A marosvécsi mecénás, illetve a Bihar-hegység. A Király-hágótól a Bihar-hágóig című albumokat november 14-én, szerdán 18 órai kezdettel a szászrégeni DIO Házban, 15-én, csütörtökön 17 órától a szovátai református egyház parókiáján ismertetik.

Tőkfesztivál a nyugdíjasoknál

A Romániai Nyugdíjasok Egyesületének Maros megyei fiókja szervezésében november 15-én tökfesztiválra kerül sor a tagok számára. Feliratkozni keddtől péntekig 10–13 óra között lehet az egyesület marosvásárhelyi, Bolyai utca 36. szám alatti székhelyén, az emeleten.

Gézengúz gyermektánc ház

A marosvásárhelyi Gézengúz játszótér tánc háza várja a gyermekeket. A játékos néptánc- és népdaltanulásra szerdánként kerül sor 17 órától kisiskolások, 18 órától óvodások számára. Muzsikál Sinkó András és az Öves együttes. Helyszín: a Studium Prospero Kulturális Központ székhelye, Forradalom utca 8. szám. Cserecipő szükséges.

Autókat „árult” a csaló

Júliusban öt személy jelentette a marosvásárhelyi rendőrségen, hogy csalás áldozatát esett. A gyanúsított egy 31 éves marosvásárhelyi férfi, aki a gyanú szerint áprilisban gépkocsikról készült fotókat mutatott a megkárosítottaknak, majd azt állította, hogy a járművek egy marosvásárhelyi munkaponttal rendelkező cég tulajdonában vannak, és hamarosan árverésre kerülnek. A férfi a szóban forgó cég közvetítőjének adta ki magát, és az autók megvásárlásában érdekelt személyektől 1400 és 3800 euró közötti értékben csalt ki összegeket, összesen 18 ezer lejes kárt okozva. Kedden a rendőrség 24 órára őrizetbe vette a gyanúsítottat. Az ügyet a marosvásárhelyi bíróság melletti ügyészség irányításával vizsgálják.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Aszfaltozzák a selyei utat

Nagyon jól haladnak az útépítők – győződhettünk meg magunk is a helyszínen: múlt héten leterítették az első aszfaltréteget Nyárádmagyarós és Nyárádselye között.

Gligor Róbert László

Kacsó Antal nyárádmagyarósi polgármesterrel gurultunk végig a friss aszfaltszönyegen, miközben beszámolt a projektről. A munkát szeptember elején kezdte el a marosvásárhelyi cég, és nagyon jól haladnak vele: rendezték, egységesítették a bejárati hidakat, újjáépítették az összes hidat és átterest, kiasták a sáncokat, az első aszfaltréteget pedig néhány nap alatt befejezték. Az aszfaltozást Selyében kezdték, hogy a torboszlói átrakóállomástól szállított burkolóanyagot ne nyomják szét a nehézsúlyú járművek. Ha az időjárás továbbra is kedvező marad, tíz nap múlva a második réteget is leteríthetik. Így marad a 4 méter széles járőfelület mellett a kétoldali padka kialakítása, az úttest jelzéseinek felfestése, az útjelző táblák kihelyezése, illetve Magyaróson és Selyében az út menti sáncok betonlapokkal való kiépítése. A községi úthoz kapcsolódó utca- vagy mezőút-bejáratokat 15 méter hosszúságban aszfaltozzák le, hogy az új útra ne kerüljön sár. A szakaszon több leszállót alakítottak ki, hogy szükség esetén a járművekkel félreáll-

hassanak, megkönnyítsék a szembejövő forgalom elhaladását.

Magyarósról Selyébe 4,5 kilométeres köves út vezetett, ezért a lakosság régi vágya valósul meg azzal, hogy ezután sima aszfaltszönyegen gurulhatnak le a hegyről a Nyárád lankásabb vidékére, s így jóval gyorsabban jutnak el Nyárádszeredába, Marosvásárhelyre vagy Szovátára. A község a Helyi Beruházások Országos Programjából (PNDL) nyert 5,1 millió lejes kormánytámogatást, miután már többször is nyújtott be pályázatot, és mindig kevesen múlt a siker – mondta el a polgármester. A munkálat alatt voltak útlezárások, ilyenkor a lakosság Kendő irányában jutott le a hegyről, az arra vezető utat előtte megjavították. A község elöljárója a bekecsi turizmus fellendülését is reméli a beruházás következtében.

A lakosság igényét erősítette meg a selyei id. Albert László is, aki kérdéseinkre elmondta: azt gondolta, már nem éri meg az aszfaltutat, annyi ígéretet kaptak a polgármestertől, de most már kezdik remélni, hogy végre megvalósul a terv. Egy név nélkül nyilatkozó nő arról beszélt: mindenki nagyon várta az aszfaltutat, azok is, akik autóval közlekednek, de az idősebbek is, hiszen így a távolabb élő gyerekeik, unokáik gyakrabban meglátogatják majd őket. A legjobban talán a gyerekek örülnek, hiszen délutánonként sima felületen tudnak kerékpározni.

Sima aszfaltúton folyik a közlekedés

Fotó: Gligor Róbert László

Erdély TV-s négyes fogat

Magyar világ, Pszichotrillák, Kultúrcsepp és Mérlegen

November 8-tól minden csütörtökön este négy saját műsorral jelentkezik az Erdély TV. Újraindul a **Pszichotrillák** műsor, amelyet ezentúl csütörtökönként **20 órától** követhet a néző. Badics Petra műsorvezető állandó vendége Kádár Annamária pszichológus, akivel az új évad első adásában az időskori szerelemről beszélget.

A szokásos időpontban, **18.30 órától** jelentkezik ma a

Magyar világ, amelyben szó lesz a többi között arról is, hogy rendhagyó kiállítással emlékeznek a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc sorsfordító pillanataira.

Erdélyi kulturális körképpel várja nézőit a **Kultúrcsepp (20.30 órakor)**, és Csép Andrea parlamenti képviselő a **Mérlegen** meghívottja (**21.30 órakor**).

RENDEZVÉNYEK

Zajlik az Alter-Native

Ma 18.15-kor Nemes Gyula Zero című filmje tekinthető meg a Kultúrpalota nagytermében. 20.30-kor ugyanitt Hobo Hé, Magyar Joe című koncertje, 22.15-kor Gárdos Éva Budapest Noir című filmje kezdődik. 9-én, pénteken 18.15-kor Radu Muntean Alice T című filmjét lehet megtekinteni, 20.20-kor Emerich Imre & Jimi Laco koncertezik, 22 órakor Szász János A hentes, a kurva és a félszemű című filmjét vetítik a nagyteremben. A Kisteremben ma 21.30-kor a Best of Mediawave 2018 látható, pénteken 20 órakor Bogdán Árpád Genezis című filmjét vetítik.

A kisebbségvédelem mai lehetőségei

A Kemény Zsigmond Társaság november 9-én, pénteken délután 5 órakor tartja következő összejövetelét a Bernády Házban. Meghívottja Novák Zoltán történész, az RMDSZ szenátora. A beszélgetés témája: A kisebbségvédelem mai lehetőségei.

Refis gólyabál

Hetedhét ország címmel a Maros Művészegyüttes kövesdombi székhelyén tartják november 10-én, szombaton 17

órai kezdettel a Marosvásárhelyi Református Kollégium gólyabálját. A kilencedikesek népmesei témakörre épülő megmérettetése után 21 órakor a Bunkerben kezdődik a buli, a fergeteges hangulatot Otto Fischer és Nick Havsen biztosítja. A teljes jegy ára 25 lej, kizárólag a bulira 20 lejért lehet jegyet váltani, ebből 10 lej levásárolható.

Tvrtko Marosvásárhelyen

A Föld körül Vujity Tvrtkóval címmel motivációs előadást tart a horvát származású magyar író, újságíró, televíziós szakember november 11-én, vasárnap 19 órakor a Maros Művészegyüttes kövesdombi székhelyén. Jegyek elővételben a Maros Művészegyüttes jegyirodájában kaphatók hétköznaponként 13–14 és 17–18 óra között, jegyfoglalás a 0757-059-594 telefonszámon.

Az újakezdés receptjei – a zsinagógában

A Mentor Könyvek Kiadó november 13-án, kedden 18 órától az Iskola utcai zsinagógában bemutatja Király Kinga Júlia Az újakezdés receptjei című könyvét. Az életéről, éhségről, reménységről szóló történeteket, a holokauszt-túlélőkkel készült interjúkat, az ő „receptjeiket” tartalmazó kötetről Vida Gábor, Spielmann Mihály és Diamantstein György beszélget a szerzővel.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Megszavazta a képviselőház, hogy a nemzetiségi tanítók ismét oktathatják a román nyelvet

A képviselőház megszavazta szerdán azt a sürgősségi kormányrendeletet, amely szeptember végétől ismét lehetővé tette, hogy a nemzetiségi tanítók ismét taníthatják a román nyelvet.

A kormány szeptember végén sürgősségi kormányrendeletben hatályon kívül helyezte augusztusban elfogadott hasonló rendeletét, amely megtiltotta a nemzeti kisebbségek nyelvén oktató tanítóknak, hogy az állam nyelvét tanítsák a nemzetiségi tannyelvű osztályokban. Ezt román szaktanároknak bízták volna.

Az intézkedés nagy felháborodást váltott ki a kisebbségek körében, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség a rendelet hatályon kívül helyezését követelte. Kérésének a kormány szeptember végén eleget tett. A sürgősségi kormányrendelet már akkor hatályba lépett, de azt a parlamentnek is meg kell erősítenie.

A képviselőház most első házként foglalkozott a rendelettel,

amelyet elsősorban többséggel, 214 igen szavazattal és 8 ellenszavazattal, 38 tartózkodás mellett fogadott el. Az ügyben a végső szó a szenátusé lesz.

A képviselőház honlapján elérhető adatok szerint a támogató szavazatok zöme a kormánykoalíció pártjaitól származott, de az ellenzéki Nemzeti Liberális Párt (PNL) honatyaí is – egy kivételével – a sürgősségi kormányrendelet elfogadása mellett voksoltak.

Korodi Attila, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője nehezményezte, hogy az ellenzéki Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) „csak szavazatszerző céllal szólítja meg a magyar közösséget, hiszen amikor a magyarság jogos követeléseit a parlament mikrofónjától vagy szavazattal kellene támogatnia, akkor az USR következetesen a rossz oldalon áll” – mondta a képviselő. Korodi arra utalt, hogy az USR mind a 25 képviselője, akik jelen voltak az ülésen, tartózkodtak. (MTI)

Az öttagú bírói tanácsok újraalakítására kötelezte az alkotmánybíróság a legfelsőbb bíróságot

A kormány panaszának helyt adva, az öttagú bírói tanácsok újraalakítására kötelezte a legfelsőbb bíróságot szerdán az alkotmánybíróság.

A határozat többek között a kormányt háttérből irányító Liviu Dragnea szociáldemokrata pártelnök bírósági ügyének kimenetelét is befolyásolhatja.

A legfelsőbb bíróság két öttagú bírói tanácsának összetételéről egy 2014-ben hozott belső határozat szerint minden év elején sorshúzással döntenek, az új törvény ezt annyiban pontosította, hogy a két testületnek nem lehetnek hivatalból kinevezett elnökei, akik mellé további négy bírót sorsolnak ki, hanem a tanács minden tagját véletlenszerűen sorsolják ki.

Az alkotmánybíróság Viorica Dăncilă miniszterelnök panaszát megalapozottnak találva megállapította, hogy a legfelsőbb bíróság úgynevezett alkotmányos természetű jogi konfliktusba került a törvényhozással azáltal, hogy nem alakította újra – a jövő év elején úgyis megújuló – öttagú bírói tanácsait, miután hatályba lépett az igazságszolgáltatás megszervezéséről szóló, idén módosított jogszabály.

Az alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az utóbbi évek joggyakorlata helytelen volt, és arra kötelezte a legfelsőbb bíróságot, hogy haladéktalanul alakítsa újra az öttagú bírói tanácsokat.

A taláros testület szavazattöbbséggel hozott megfellebbezhetetlen döntést egy olyan jogvitában, amelyet a korrupcióváddal másodsorú bíróság elé állított Liviu Dragnea érintettsége miatt övez kiemelt médiaérdeklődés Romániában.

Az ellenzéki média szerint a kormány azért panaszolta be a legfelsőbb bíróságot az alkotmánybíróságnál, mert Dragneát akarják egy „kedvezőbb” összetételű bírói tanácshoz juttatni perének októberben kezdődött fellebbviteli tárgyalásán, a pártelnöknek ugyanis meggyőződése, hogy annál a tanácsnál, ahova ügyét besorolták, nincs esélye elkerülni a börtönt.

Az alkotmánybírósági döntés nyomán nagy valószínűséggel újra kell majd kezdeni a fellebbviteli tárgyalást Liviu Dragnea és minden olyan alperes ügyében, akik úgy értékelik, hogy érdekeiket sértette a legfelsőbb bíróság helytelennek bizonyult joggyakorlata.

Dragneát második korrupciós perében három év és hat hónap letöltendő szabadságvesztésre ítélte júniusban első fokon a legfelsőbb bíróság egy háromtagú bírói tanácsa, és elrendelte korábbi felfüggesztett ítélete letöltését. A fellebbviteli tárgyalás október 8-án kezdődött a legfelsőbb bíróság egyik öttagú bírói tanácsánál. (MTI)

Két szomszéd novemberben

Mit szól hozzá, szomszéd, már megint itt van a nyakunkon a könyvvásár – hallom egyik erkélyről átszólni valakit a másikkra. Két férfi beszélget. Elég enyhe a november ahhoz, hogy délfelé még kint lehessen szöszmötölni az erkélynek nevezett balkonon, avagy túlművelten a loggián.

Az mind semmi, de ráadásul itt van a filmfesztivál is. Mintha nem volna elég művészi élet itt nálunk, válaszolja a másik ember. Még mindig nem nézek ki, csak elképzelem, mennyire elegük lehet a szellemi életből az atyafiaknak. De lehet, hogy tévedek.

Tényleg van valami Vásárhelyen ilyenkor november táján, amikor a szürkeség és az unalom, az óraátállításól

megzavart időérzék tájékozatlanul bolyong a szellemi űrben, amikor az emberek nem utaznak, pénztelenségről panaszkodnak, arra gondolnak, miből telik majd karácsonyi ajándéka, munkahelyi konfliktusokat melengetnek a keblükben, sebeiket nyalogatják, orvoshoz fordulnak képzelt és valóságos panaszokkal, hiányzik a társaság, a nyüzsgés, a meghitt kávézás. Nos, ebbe a ködfoltos, rongyos novemberbe berobban két hétvégére a filmfesztivál és a könyvvásár. Talán már mindkettő közel jár egy fél jubileumhoz, a 25.-hez (egy jubileum a bibliai időmérték szerint 49 év), mindkettő csak úgy válhatott valósággá, rutinmegszakítássá, kiemelkedő ünnepponttá, hogy itt megdőlt jóformán magától (mert ki vállalhatja a felelősséget/dicsőséget/ódiomot, hogy ő döntötte meg?) a szocialista önkényuralmi rendszer.

Az előtt filmfesztivál csak a hazafias, a rendszert nyaldosó tákolmányokból volt, amelyekre betereték a gyárak és üzemek, iskolák, szántóföldek, állatkarámok és kisdédovók romlatlan népét, és számontartották, ha valaki nem nézte meg Tudor Dacicus Maximus hőstetteit Sergio Nicolaesco komisszár elvtárs fantáziálásában. A könyvnapok pedig rendszerint ugyanebben az időben kezdődtek, dekádokban mérték, hiszen elnevezése nem hagyott kétséget afelől, hogy itt nem cicóznak: a politikai agymosás 10 napjai jönnek, rabságnaknak nem vége, hanem megalázásunk újabb egy éve következik. Vagyis nem dekáztak, ha az Elvtárs összes műveinek és kivo-

natainak, aranyköpéseinek milliós tömegét kellett kiállítani ugyanott, ahol immár 24 éve a magyar könyv ünnepe fortyog, zajlik, tobzódik.

Ki gondolta volna akkor, hogy az 1988-as társadalompolitikai és ideológiai brosúrák tíz napja az utolsó lesz, és alig egy hónappal odébb a 40 éves könyv- és rendszerállványzat összeomlik, de csak a főpallért és feleségét temeti maga alá. A rendszert működtető felelősök, állírók büntetlenek maradnak, a szellem gyalázói ott folytatják rövid pánik után, ahol abbahagyták, csupán előjelet váltva, bárbánybőr-ből végre farkasbőrbe bújnak, és szuperdemokraták lesznek.

Jó elveszni a könyvek keltette izgalomban, a kereső, felfedező, betűkben gazdagodó tömegben, alig odaférni a pulthoz, ahol jó és olcsó(bb) könyveket lapoznak, szóba állni az ismerősökkel, ajánlani és ajánlatot elfogadni. (Bár az olvasás szigorúan magánügy.) Beülni egy stand mögé, kínálni, rábeszélni, dedikálni vagy dedikációért tolazkodni, megrakotni cipekedni, megizzadni a színház előcsarnokában, lépcsőt mászni, folyton meglepetésekbe ütközni. Nem tudni választani. Sajnálni a kihagyott könyvet. Az viszont megnyugtatóan felemelő, ha végignéve a kirakott árut, bölcsen megállapítjuk, megvan könyvtárunkban, már a tavaly-tavalyelőtti megvettük, örököltük, ajándékba kaptuk, első kiadással rendelkezünk, apánk-nagyapánk könyvtárában is ott volt, sokszor olvastuk. Ilyenkor jövünk rá, hogy milyen öregek vagyunk. (Azt még magunknak sem valljuk be – hogy talán műveltebbek is. Ezzel nem szokás dicsekedni. Ezt mások kell titokban a hátunk mögött, kissé irigykedve megállapítsák.)

A két szomszéd elhallgatott. Sajnos lekéstem a szereplőket. Egy férfit látok az ócska Moszkvicsa alatt háton fekvő olajszivárgásban pancsolni, lefogadom, polcán a teljes Horizont sorozat. Egy másik a csorgóra megy, hogy megtöltse vízzel az ötliteres műanyag kannáját. Ennek az öregnek már a kútnál állók látványa is maga a való világot jelentő mozi. Estétként pedig a kereskedelmi adók üres zsebében turkálhat a reklámok között.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

Hozzáférhetőbb orvosi ellátás

A szenátus szerdán elfogadta azt az RMDSZ-javaslatot, amely megoldást nyújt a családorvoshiánnyal küszködő kis települések problémájára. Romániában több mint 500 olyan település van, ahol nincs családorvos, és a betegek nem kaphatják meg az alapvető egészségügyi ellátást – mutatott rá Vass Levente képviselő, az alsóház egészségügyi bizottságának titkára, a javaslat kidolgozója. Hozzátette: erre a problémára jelentene megoldást az RMDSZ jogszabálytervezete, amely lehetőséget teremt arra, hogy az önkormányzat rendelőt építsen, és egy ingázó orvos hetente legalább 10 órát rendeljen azokon a településeken, ahol jelenleg nincs, vagy nyugdíjazás miatt hamarosan nem lesz háziorvos. A tervezetről a képviselőháznak is döntenie kell. (RMDSZ-tájékoztató)

Kivizsgálják a visszaéléseket

A lordache-bizottság a kormány által előterjesztett formában fogadta el szerdán a bírák és ügyészek által elküvetett visszaéléseket vizsgáló ügyosztály létrehozásáról szóló, 2018/90-es sürgősségi kormányrendeletet. A rendelet 14 támogató és hat ellenszavazatot kapott. A bizottság az összes, főleg az ellenzék részéről ékező módosító javaslatot elutasította. (Agerpres)

Megvásárolhatják a Banca Românească

Az állami Eximbank vásárolná meg a National Bank of Greece csoporthoz tartozó Banca Românească pénzügyintézetet, miután a jegybank tavasszal hivatalos magyarázat nélkül elutasította az OTP Bank és a görögök közötti tranzakciót a romániai leánybankjuk megvásárlásáról – adta hírül szerdán a Ziarul Financiar című gazdasági újság. A lapinformáció szerint három vásárló is jelentkezett a görög csoport tulajdonában levő pénzügyintézetért, az Eximbank mellett az olasz Intesa bank és a J.C. Flowers befektetői alap nyújtott be érvényes pályázatot. A három jelentkezőnek november végéig kell megerősítenie vásárlási szándékát, és be kell nyújtaniuk a végleges ajánlatukat. A Banca Românească mérete szerint a 14. pénzügyintézet, piaci részesedése 1,46 százalék. (MTI)

Tűz egy vajdahunyadi iskolában

Több mint 800 diák és 32 tanár menekült ki a vajdahunyadi Hunyadi János általános iskolából szerdán, miután tűz ütött ki az ingatlan alagsorában. Két pedagógus orvosi ellátásra szorult. Anemona Doda, a Hunyad Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség szóvivője elmondta, két tűzoltóegység sietett a helyszínre, hogy megfékezze az alagsorból felcsapó lángokat. A hatóságok vizsgálják a tüzeset okát. (Mediafax)

Egyesülés mindenáron

(Folytatás az 1. oldalról)

Erdélyi–moldvai összefogás az autópályáért címszóval idén január elején közös memorandumot fogadtak el Jászvásáron, így próbálva nyomást gyakorolni a kormányra a beruházás elkezdéséért. Azt még nem tudni, hogy az eredeti elképzelésekhez képest hogyan alakul majd a nyomvonala, amelynek hossza az illetékesek szerint 308 kilométer, két alagúton, húsz hídon, tíz viadukton és egy vasúti felüljárón vezetne át, a sztráda fölött 13 közúti átjárót építenének. Radu Berceanu korábbi szállítási miniszter „a jövő terve”-ként emlegette a pályát, 2012 utánra időzítette az építését, úgy képzelte el, hogy egy kétsávos országutat négysávosá bővítenek, mert... Mindezt a pénziánnyal magyarázta.

A tegnapi képviselőházi döntés szerint az állami költségvetésből, a közlekedésügyi minisztérium büdzséjéből, külföldi hitelekkel és uniós alapokból, esetleg magáncégekkel való partnerségi szerződések alapján finanszírozzák az Egyesülés sztrádát. Csak remélni lehet, hogy a sok baba közt nem vész el a gyermek, és előbb-utóbb a Marosvásárhely–Jászvásár autópálya kapcsolódik a Brassó–Bors közötti A3-as sztrádához. Utóbbi befejezése még a teve álma szintjén van (Koloszvár után egyelőre még előreláthatólag évekig az E60-ason gyürkőzünk neki Nagyváradnak), akárcsak a hét ország által aláírt Via Carpatia megépítése.

A „fenyegetőzésre” visszatérve, megjegyzendő, hogy sem Vosganian, sem más part nem keménykedett hasonló módon a 15 éve épülő, a befejezéstől igen távol álló észak-erdélyi autópálya esetében, erdélyi összefogás sem volt ez ügyben, memorandumokat sem írtak alá civilek és politikusok. Politikai akarat hiányában még az is lehet, hogy az észak-erdélyi sztrádánál hamarabb elkészül az Egyesülés autópálya.

A Maros-híd méretei változatlanok maradnak

(Folytatás az 1. oldalról)

A Egyesülés lakótelep és a városközpont, a 15E országút és a mező-ségi falvak között kapcsolatot teremtő híd javítási munkálataira a Helyi Fejlesztések Országos Programjának (PNDL) a 2017–2020 közötti időszakra jóváhagyott keretéből nyert finanszírozást a marosvásárhelyi önkormányzat. A beruházás összértéke 15 millió lej héával (TVA), valamint az illetékekkel együtt. A munkálatokat két év alatt kell befejeznie a kolozsvári székhelyű kivitelező, az út- és hidépítésre szakosodott Dacia Faber Kft., amely az Intraserv Kft.-vel – a híd teljes közvilágítását és az áthaladó optikai kábelek elhelyezését felvállaló cég – társult. 1984-es átadása óta a Maros-híd szerkezetét nem javították, az újraaszfaltozás során pedig a régi szigetelést felmárták és nem végeztek újabb szigetelést.

Többek között ez is egyik oka a sok közül, hogy a Maros fölött átívelő 321,42 méteres építmény állaga nagyon leromlott, sok helyen megpedt, a támfalaknál szivárog a víz, omlik a vakolat, károsodott a vezetékek szigetelése, berozsdázott a vasbeton szerkezet, a gyalogjáró védőkorlátja pedig helyenként – az óvatlan járművezetők miatt is – megrongálódott.

Amint Popistan Dorin, a beruházási osztály igazgatója elmondta, a projekt célja olyan javítási munkálatok elvégzése, amelyek biztosítják a híd stabilitását, a jelenlegi állapotát ugyanis balesetveszélyes. Az építő a hidat és a gyalogosfeljárókat felújítja, a teljes munkafelület 11.700 négyzetméter. Az első szakaszban megszervezték a híd alatti építőtelepet, előkészítették a munkálatokat, a Marosszentkirályi felől felhajtón 107 méteren lebontották a

fémkorlátot és a szerkezet megerősítése végett a járda egy részét, illetve a szélgerendákat. Ezt követte a város felőli korlátrész lebontása és újraépítése, a híd két oldalán lévő szélgerendákat összesen 600 méteren kell kicserélni, mivel a vasbeton szerkezetet igencsak kikezdte az idő. Decemberben, ha az időjárás lehetővé teszi, a híd alatt folytatják a munkálatokat az alapozás felújításával és a hosszanti gerendák megbontásával, a tartószerkezet erősítésével. Amint hangsúlyozta, a feladatfüzetbe foglalták azt a feltételt, hogy az úttesten csak a nyári szünetben – jövő évben és jövő után – végezzék azokat a beavatkozásokat, amelyek sávlezárással járnak. A jelenlegi munkálatok arra utalnak, hogy a gyalogosok számára fenntartott járda keskenyebb lesz, a szakember azonban arról biztosított, hogy a négysávós híd

jellemzői nem változnak, a járdának és az útburkolatnak is megmarad az eredeti mérete, sem a szélességén, sem a hosszán nem változtatnak.

Megelőzhető-e a forgalmi dugó?

– Alternatív megoldások hiányában mi történik egy előre nem látható esemény során, illetve az Alsógát utcai, amúgy is forgalmas hídon kívül más megoldást miért nem dolgoztak ki? – kérdeztük a műszaki beruházásokért felelős szakembert.

– A polgármesteri hivatal megrendelte azt a tanulmányt, amellyel a Kárpátok sétányon épült volna meg egy híd. A tervet viszont közösségi nyomásra el kellett vetni. Az önkormányzat azonban továbbra is gondolkodik szükségességében bevethető opciókon, a legkézenfekvőbb pontonhid kialakítása lehetne. Azért döntöttek úgy, hogy az iskolai szünetben alakítanak ki csupán két sávot, mert olyankor kisebb a forgalom.

Tavaly dr. Dorin Florea polgármester sajtótájékoztató szorgalmazta az alternatív megoldásokat – köztük a Kárpátok sétányi felüljárót –, amely nem készült el. Amint akkor jelezte, a honvédelmi minisztériumhoz intézett beadványban kérte a város fölött elhelyezkedő területeknek az azonosítását, ahol kétirányú pontonhidak szolgálhatnak az áthaladó forgalmat a hídjavítás alatt.

A forgalmi rendőrség egyelőre elképzelhetetlennek tartja az egyre növekvő gépjárműforgalmat a Maros-híd főjavítása idején. A rendőrség tavalyi felmérése szerint a reggeli csúcsforgalomban a Mezőség és az Egyesülés negyed irányából 3484 jármű halad át a Maros-hídon egyetlen óra alatt, ezek 70%-a a főtér és a Sörház/Sinaia utca irányába tart. Ezért is elengedhetetlen gyakorlati megoldást találni a főjavítás idejére a forgalom számára, amelyet nem lehet a Ma-

rosszentkirályról megközelíthető Alsógát utcai hídra terelni, amelynek teherbíró képessége korlátozott. Az amúgy is zsúfolt marosvásárhelyi úthálózat mellett a polgármesteri hivatal számára egy újabb megoldandó feladat lesz a jelentős forgalmi fennakadás kiküszöbölése a Maros-híd főjavításának idejére.

Az előd – a Bodor-híd

A Maroson átívelő egykori fahíd a köztudatban Bodor-hídként volt ismert. Építéséről, tervezője zsenialitásáról számos írás jelent meg napilapunkban. Múltidézőként Pál-Antal Sándor levéltáros kutatómunkáját használjuk fel.

„Az eredeti Bodor-híd, ahogy köztudott, valóban 1821-ben készült. Az 1821 júniusában pusztító nagy árvíz ugyanis elöntötte a város alsóbb fekvésű részeit, épületeket, gazdaságokat rongált meg. Tönkretette a Maroson átívelő három híd közül a két nagyobbát. Ekkor a városi tanács felkérte Bodort a Maros főárka fölött átívelő ún. »2-dik nagyhid« újépítési tervének kidolgozására és a munkálatok levezetésére. Az új híd tervét, a város fogházában raboskodva, rövid idő alatt elkészítette, amelyet a tanács már 1821. július 24-én elfogadott, és azonnal a kivitelezéséhez fogott. 1872-ben a város képviselőtestülete, a Bodor-híd rossz állapota miatt, egy új híd felépítéséről döntött. Tehát a Bodor-féle nagyhid ötven évig szolgált hűségesen, kiállva több árvíz okozta megpróbáltatást is. Az új híd építéséhez azonban a folyó medrének a szabályozása is szükségessé vált. A helyi lakosság megszokásából ezt a hidat is Bodor-hídnak hívta mindaddig, míg azt egy még nagyobb vashíddal nem helyettesítették... A Bodor Péter nevéhez az 1821-ben készült és 1874-ben lebontott fahíd fűződik.”

Fotó: Nagy Tibor

Radonmérés Marosvásárhelyen

Radonmérési program indul a napokban Marosvásárhelyen, amelyet a Kulturális és Tudományegyetem végez több szakintézménnyel közösen. A polgármesteri hivatal által is támogatott projekt célja, hogy feltérképezzék az emberi szervezetre káros nemesgáz jelenlétét. A radon, amely a Föld keletkezése óta jelen van a természetben, radioaktív hatása, és hozzájárul a tüdőrák kialakulásához.

Vajda György

Az idén nyáron fogadta el a kormány azt a törvényt, amely – az uniós szabályokhoz igazodva – kötelezővé teszi a radonmérést és az intézkedéshozatalt abban az esetben, ha bizonyos helyeken a gázszivárgás meghaladja a megengedett értéket.

A programot dr. Csegzi Sándor fizikus, a Kulturális és Tudományegyetem vezetője kezdeményezte és mutatta be, aki többek között elmondta, a radonról írta doktori dolgozatát, és 1991 óta foglalkozik e kérdéskörrel. Miután bemutatta a programindító találkozón jelen levő intézmények képviselőit, felkérte Encian Ioan kutatót, az Országos Nukleáris Tevékenységet Ellenőrző Bizottság képviselőjét, hogy ismeresse, miért kell mérni, kutatni a radon jelenlétét a természetben. A szakértő elmondta, hogy az Európai Unió 2013-ban kibocsátott 59-es irányelve alapján az idén nyáron elfogadott törvény szerint Romániának el kell készítenie az országos radonakciótervet, amelynek első lé-

pése a mérés, majd ennek alapján az erre megalakult miniszterközi bizottság koordinálásával konkrét intézkedéseket hoznak. A radon szintelen, szagtalan, radioaktív nemesgáz, amely a földből szivárog. Rákkeltő hatása. (Világszinten a dohányzás után a második helyen áll.) A tüdőbe kerülve lebomlik, és alfa sugárzásának sejtbontó hatása van. Nemcsak a földben, hanem a vízben és az építőanyagokban is megtalálható. Az épületek repedéseibe kerül be a helyiségekbe, innen lélegezzük be. Az EURATOM 59-es szabványnak megfelelően a radon jelenlétének felső határértéke 300 Becquerel egy köbméter levegőben. Az 526/2018-as kormányrendelet tartalmazza azt az országos akciótervet, amely által csökkentik a radonveszélyt. Többek között új házak építésénél figyelembe kell venni, hogy az épület helyiségeiben miként oldják meg a levegőáramlást, szellőztetést, milyen anyaggal szigetelik a házat stb.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem fizika tanszéke a diákokkal közösen egy, az Európai Unió által támogatott program keretében 16 erdélyi megyében folytatott méréseket. A szabvány szerint 10x10 km-es területen 4-10 mérés végeznek és így – szinkronizálással – készül el a térkép, amelyen feltüntetik a rizikóövezeteket. A gázszivárgás alakulását ötvenként követik a szakemberek. Encian Ioan szerint a radon jelenlétét megszüntető intézkedések nem költségesek, szigetelni kell a házakat és leginkább szellőztetni, mert így távozhat a szobákban, belső helyiségekben felgyűlt gáz. Az említett jogszabály szerint

az önkormányzatok kötelesek olyan intézkedéseket hozni, amivel csökkentik a káros hatást.

Ezek után Csegzi Sándor bemutatta a javasolt programot, és ismertette a Kárpát-kanyarban végzett korábbi méréseket, többek között Gyergyóremetén és Kovásznán, és az eredmények kimutatták, hogy a még aktív vulkanikus területen nagyobb a radontartalom az országos átlagnál a levegőben. Marosvásárhelyen a program alapján 60 iskolában helyeznek el detektorokat (összesen 120-at) és ezek közül 40 közintézményben összehasonlító mérést végeznek az IFIN-HH detektorokkal. A következő szakaszban pedig magánlakásokban is végeznek hasonló méréseket. Nem kell attól tartani, hogy bármilyen

káros hatása van az orvosságosdobozra hasonlító detektornak, bárki elhelyezheti a szabálynak megfelelően a lakásban vagy a pincében. A felmérés három hónapot tart, ezt követően az adatokat kielemezik, és a szakhatósághoz küldik.

Dr. Makkai Gergely alpolgármester meteorológusként is hozzászólt a szakmai beszélgetéshez. Elmondta, a radon a Föld keletkezése óta jelen van a környezetben, az emberi szervezet nem alkalmazkodott megfelelően hozzá, ezért okozhat egészségi problémát a túlzott kitettség. A meteorológiai jelenségek befolyásolják a mennyiségét. Az alkotmány 35. cikkelye biztosítja az egészséges életmódhoz való jogot, ezért is fontos, hogy ezt a veszélyes tényezőt kiiktassuk a környezetünkben. Javasolta, hogy a radontérkép elkészítésekor a meteorológiában is használt szinkrod-

rendszerrel jelöljék a különböző szennyezettségi fokokat.

Illés Ildikó megyei főtanfelügyelő-helyettes felvetését követően azt is megtudtuk, hogy tulajdonképpen még nincs egy olyan hatóság, amely meghatározna, hogy milyen intézkedéseket kell hozni, de ott, ahol nagyobb a veszély, előfordulhat, hogy az építési engedélyek kiváltásakor figyelembe kell venni a szakintézmény ajánlásait is.

A bemutatott követően, önkéntesen támogatva a projektet, a jelenlevők közül többen is átvettek detektort, amelyeket a kitűzött határidőt követően, három hónap múlva begyűjtene a tudományegyetem munkatársai, és a szenzorok adatainak leolvasása után kiértékelik az eredményt. Ilyen jellegű alaposabb felmérés még nem készült az országban – hallhattuk a programindító rendezvényen.

Fotó: Vajda György

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Szülőből ellenség?

Kényes téma, keveset beszélünk róla, de sajnos sok családban jelen van a szülői elidegenítés. Főként válás előtt álló vagy azon átesett szülőkre jellemző, hogy a közös gyerekekre zúdíjtják az egykori párjuk iránt érzett haragjukat, utálatukat, és próbálják a gyereket ellene hangolni, mit sem törődve azzal, hogy a bosszúállás közepette, a két felnőtt harcában felőrli a gyermek, akinek mindkét szülője fontos, és mindkettőre szüksége van. Ezen kényes téma különböző vetületeit boncolgatták azon a beszélgetésen, amit nemrég a marosvásárhelyi Védem Egyesület kezdeményezett.

Menyhárt Borbála

A családon belüli erőszak egyik formája a lelki terror. A gyerekelidegenítés ennek egy módozata, amikor a lelki és mentális bántalmazás valamelyik szülő részéről a gyerekek felé vagy a másik szülő ellen irányul. A jelenség csírát már nagyon korán fel lehet fedezni egy szülő-gyerekek-szülő hármasság kapcsolatban, ahol gyakoriak a „látod, apád milyen”, „most is anyád miatt van az egész” típusú kijelentések, pejoratív jelzőkkel kiegészítve. Tudatosan vagy tudatalatt így kezd kommunikálni egyik vagy másik szülő, mintegy meggyőzve a gyereket a maga igazáról, az ő pártjára állítva, miközben az órlódik középen, mert neki mindkét szülő fontos. Ennek a jelenségnek a súlyos formája a válófélben lévő vagy válás utáni szülői viselkedés, amikor az egyik szülő megpróbálja a másiktól elidegeníteni a gyereket, ami ahhoz vezet, hogy a gyerek nem akar a másik szülővel élni, csúnyán beszél vele, esetleg látni sem akarja, és manipuláció áldozataként megveti azt a szülőt, akivel azelőtt jó kapcsolata volt. Mivel magyarázható mindez? Miért viselkedik így egy felnőtt ember? Hogyan lehet ezeket a helyzeteket megelőzni, ha lehet egyáltalán? Mit tehet a sértett fél? Miként érinti ez a gyerek mentális és lelki egészségét, hogyan hat ki az

érzelmi fejlődésére? – többek között ezekre a kérdésekre keresték a választ – konkrét eseteket is bemutatva – a Védem Egyesület által szervezett beszélgetésen.

A szülői elidegenedés fogalmát (Parental alienation syndrome, rövidítve: PAS) 1980-ban vezették be egy pszichiáter, Richard A. Gardner javaslatára. Ő számos válófélben lévő szülővel folytatott klinikai vizsgálatot, és elsőként fogalmazta meg a szülői elidegenedést mint tömegesen létező jelenséget. Lényegében arról szól, hogy az egyik szülő a másik ellen hangolja a gyermeket. Ez egy folyamat, melynek következménye a másik szülővel szembeni indokolatlan tiszteltetés, ellenkezés és a teljes elutasítás. A legtöbb esetben azért kezdik meg ezt a fajta manipulációt, hogy a másik felet végleg kizárják a gyermek életéből.

A szakirodalom szerint a manipulatív szülő nagyon finom módon éri el, hogy a gyermek kötődése és érzelmi kapcsolata a másik szülővel lépésről lépésre mérséklődjön, a folyamat végén pedig teljesen megszakadjon. Gyakran bevonja a gyereket a felnőttkonfliktusba, melyben eljártssa az áldozat szere-

pét, vagy épp olyan helyzetet generál, melyben a másik szülő csak negatív szereplőként tud részt venni. A szülői elidegenítés áldozataiként általában az apákat nevezik meg, holott ritkábban ugyan, de előfordul, hogy édesanyák találják magukat ebben a helyzetben.

Édesanyák, távol a gyerekeiktől

A beszélgetésen jelen volt két édesanya is, akik saját bőrükön tapasztalták meg, hogy meddig fajulhat az elidegenítés, mennyire kiszolgáltatott helyzetben találja magát egy édesanya, amikor hónapok óta kitarotán harcol a gyerekeiért, akiket az apjuk ellene hangolt, és a törvényesen megítélt láthatást is akadályozza. És hiába kopogtatnak a hatóságok, a rendőrség, a gyámügy ajtaján, hiába bizonyítják az igazukat, nem találnak valós támaszra. Vívják ezt a harcot úgy, hogy közben nem telik el perc, amikor ne azon emészténék magukat, hogy amíg mindez zajlik, lelkiileg tönkremennek a gyerekeik.

Ha azt mondja, utállak, az nem az ő „lemeze”

Lazsádi Csilla szociálpszichológus elmondta, gyakori, hogy a szülők közötti konfliktus esetén az

egyik szülő a másikkal szembeni negatív érzéseit a gyerekekre zúdíjtja, és rendszeresen elhangzik a kijelentés, hogy: olyan vagy, mint anyád/apád. De bármennyire is haragszunk a másik félre, a gyerekeknek ebben a konfliktusban nincs keresnivalója – hívta fel a figyelmet a szakember. Nem kell a problémákat titkolni a gyerek előtt, tudnia kell, hogy vannak nehézségek az életben, és azokat meg kell oldani. Viszont sok esetben csupán érzi a feszültséget a családban, de nem tudja pontosan, mi történik, és nem látja, hogy mi lesz a megoldás. Ez azért veszélyes, mert elindítja a fantáziáját. Az elidegenítés kapcsán hozzátette: a gyerekek, főként óvodáskorban, fokozottan manipulálhatók. A gyerek nagyon nehéz helyzetben van, mivel szereti azt a szülőt is, akiről folyton rosszat hall, ezért védekezési mechanizmusként, mivel neki túl kell élnie a helyzetet, az erősebb fél oldalára áll, és egy idő után elvesztődik a kritikai ellenállása, és átveszi a szidalmazó szülő gondolatait. Mint mondta, nagyon ritka, hogy egy gyerek csak a rosszat lássa a szülőben, a gyerekszülő kapcsolatra jellemző az ambivalencia, azaz egyik pillanatban borzalmasan haragszik a szülőre, mert például nem vásárolta meg neki az áhított játékot, annak ellenére szereti, és meg akar felelni neki. Tehát amikor az elidegenített gyerek a szülő fejéhez vágja, hogy utálja, az nem az ő „lemeze”.

A kérdésre, hogy milyen nyomokat hagy a gyerekekben a szülők között elfajuló viszály, Lazsádi Csilla rámutatott, nagyon sok veszélyt rejt magában az elidegenítés, egyrészt megzavarja a gyerek énképét, ugyanakkor fennáll a veszélye annak, hogy a szülőktől látott kapcsolati minta majd utólag az egyéb kapcsolatait is negatívan befolyásolja. A szakember határozottan állítja, az elidegenített gyerek részéről érkező visszautasítások, illetve becsmérlő szavak ellenére a gyerekekért folytatott küzdelmet nem szabad feladni, még akkor sem, ha a nehéz helyzetben lévő szülő nem tehet mást, mint továbbra is „keresi” a gyermekét.

Tudni kell, hogy ezekben az esetekben a gyerek az egyikük pártjára állt, és az állítások hitelességét nem kérdőjelezi meg, hiába próbálja a szülő bizonyítani a saját igazát. Fontos azonban, hogy a szülő a gyerek bántó szavai ellenére se vegye fel a másik fél viselkedését, és ő se kezdje el a

másikat befeketíteni. Lazsádi Csilla úgy véli, egy válás önmagában nem jár feltétlenül traumatizáló hatással a gyerekekre, ha a szülők jól kezelik a helyzetet. A gyerek számára a legfontosabb, hogy védett maradjon a szülői kapcsolat. Tudnia kell, hogy a szüleinek a párkapcsolata romlott meg, de az ő viszonya a két féllel nem változik. A mindennapokban gyakori, hogy annak ellenére, hogy megromlott a párkapcsolatuk, a felek a gyerekek érdekeire hivatkozva mégis együtt maradnak, hogy teljes családban nőjön fel. Családon belül is lehet egy gyerek két szoba között hívívó, és óriási terhet jelent a gyerekeknek az, hogy ő tartja össze a szülőket. Neki nem dolga összetartani a családot. És bármekkora ellen-szenvet is érez az egyik szülő a másik iránt a jelenben, a gyerekeknek tudnia kell, hogy egykor ő szeretet gyümölcseként fogott meg, és a szülői szeretetben várták őt – mutatott rá a szociálpszichológus.

Nincs törvényben szabályozva

Vajda Andrea ügyvéd kifejtette, a szülői elidegenítés ténye nincs törvényben szabályozva, tehát önmagában nem von maga után szankciókat. 2016 februárjában annyi történt ezen a téren, hogy a Romániai Pszichológusok Kollégiuma hozott egy rendeletet – aminek nincs törvényereje –, amelyben elismerik a szülői elidegenítést mint a gyerekekre gyakorolt lelki bántalmazás egyik formáját. Szintén 2016 óta létezik egy törvényjavaslat, amely törvénybe foglalná a szülői elidegenítés tényét, viszont a kezdeményezője már nem képviselő, így senki sem foglalkozott azóta ezzel a javaslattal. Mint mondta, válás során az esetek kilencven százalékában az anyáknál maradnak a gyerekek, és zömében az édesanyák részéről történik az elidegenítés.

Hogy mi lehet az oka annak, hogy valaki tudatosan egykori társa ellen hangolja a közös gyerekeket, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyerekek megszakítsák a másik féllel a kapcsolatot, dr. Ládai Noémi pszichiáter úgy véli, bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az illető személyiséggel küszködő egyén. Viszont ahhoz, hogy felállítsák ezt a diagnózist, messze nem elegendő egy-egy félórás-órás beszélgetés vele, mint amit sok esetben a bíróság elrendel, hanem hónapok vagy akár évek szükségesek hozzá. A személyiségzavaros egyén általában jól el tudja hitetni a környezetével, hogy vele minden rendben van, nincsen betegségtudata. Viszont amikor valaki azt állítja, hogy körülötte mindenki rossz, csupán ő cselekszik helyesen, az már nagy felkiáltójel a szakemberek szemében.

Illusztráció

Függ ő – Mégis mitől?

Szabó Erzsébet-Zsófia

Létezik, hogy a közösségi média aggodalomra adó függőséget okozzon? Mi, fiatalok, mai generációs tinédzserek biztosan hallottuk már, hogy „Rakd le a telefonod!”, „Hagyd abba a gépezést!”, és bizonyára felháborodást, dühöt, szegyet, fáradtságot, esetleg unalomérzetet váltottak ki belőlünk az ilyen jellegű kijelentések. Hiszen a telefonunk, a számítógépünk azért van, hogy használjuk; azért van Facebook-oldalunk, hogy ne maradjunk le a hírekről, hogy megosszunk magunkról bizonyos információkat, nyilvánosan hozzászólunk, kommentálunk dolgokat. Éppen ezért aztán, hogy topon legyünk minden új információval, és megbeszéljünk fontos dolgokat,

nemcsak a Facebookon regisztráltunk, hanem a Youtube-on, az Instagramon, Messengeren, Twitteren, Snapchaten, Pinteresten és a Whatsapppon. A felsoroltak legalább felén szinte minden mai tinédzszernek van profilja, ami nem is lenne önmagában gond, hiszen a közösségi média is valamiféle szocializálódásra ad lehetőséget. Megosztjuk az ismerőseinkkel, hogy éppen milyen csodálatos helyen kirándulunk, és mi lenne ez, ha nem kapcsolatfenntartás, hiszen tudatom, hogy milyen jó nekem. Aztán itt esik szó a pénteki buliról, vagy éppen a reggeli kávéról, pár MyStory, azaz Az én történetem, amely csak 24 óráig megtekinthető az oldalon... Persze ha megosztunk magunkról valamit, nyilván érdekel, hogy ki tudja, és mit szól

hozzá, hányan látták a MyStorynk, kik reagáltak a fotóinkra, bejegyzéseinkre. Aztán mi mit szólunk a szomszéd bejegyzésére, aki épp kutyát sétáltat vagy a híreségei drámai posztjaira...

„Megint a telefonod nyomod?” – jön a kérdés vagy kijelentés, már te sem tudod eldönteni, és nem értik meg, hogy pont most írt a haverod, erre még válaszolnod kell, aztán gyors kép Snapre, Instára, Whats- appra, hogy lássák, nem tűntünk el. Mire gyorsan végzel mindennel, és meglátod, mennyi az idő, megint szidod magad, hogy miért töltöttél ezzel ennyi időt. Aztán így megy az holnap is, holnapután is...

Szóval létezik olyan, hogy közösségimédia-függőség? Lehet, de figyelembe kell venni, hogy mindenkinek van egy olyan barátja, aki többet csüng a telefonján, mint bárki a társaságában. Ezek a barátok is ismernek olyanokat, akik még

náluk is többet telefonoznak... Akkor nehogy már mi lennénk a függők...

Ha nem vagyunk függők, akkor miért annyira sürgős, hogy megnézzük, mennyi reakció van a profilunkon, miért annyira fontos, hogy kirakjunk valamit 24 órára, miért kell mindennap képeket küldeni egymásnak. Miért olyan kegyetlenség valakitől eltiltani az okostelefonját? Függünk a közösségi médiától, az arány változik, de mind függünk. Problémát az okoz, ha nem tudjuk korlátozni ezt; nekünk, mai tinédzsereknek annyi információ áll a rendelkezésünkre, amennyit el tudunk képzelni, még több is... Ebben a témérdek információban pedig könnyű elvesztődni, amíg önmagunk megerősítésére várunk. Kontingensek vagyunk, amely a mások visszajelzéseitől függő önértékelés. Ha sok lájkot kapunk, jól érezzük ma-

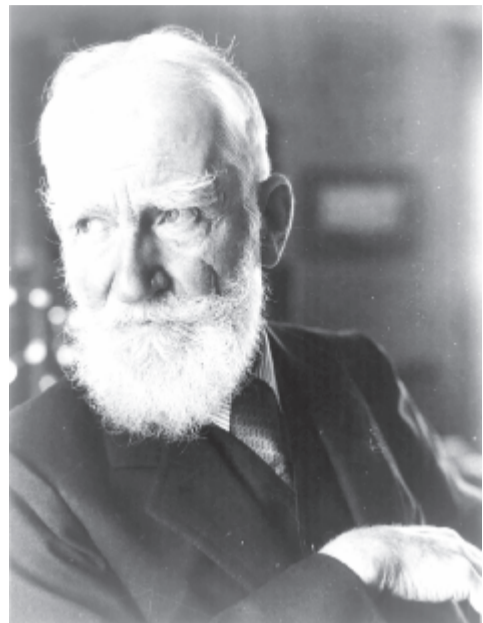
gunk egy darabig, és legközelebb még többre törekszünk.

Azt érezzük, ha több lájkot kap valaki, annál népszerűbb, menőbb, több, mint mi, és ha nem kapunk megfelelő mennyiségű kattintást, máris oda az önértékelésünk, értéketlennek érezzük magunkat. 20 százalékkal nőtt a mi generációnkban azoknak a száma, akik nem fogyasztanak alkoholt és drogot, egyszerűen arról van szó, hogy a drogot és az alkoholt felváltotta a közösségi média, ami ugyanannyira veszélyes, csak nem a testre, hanem a lélekre. Ha valóban azon aggódunk, hogy miért nincs meg a 100 lájk a posztunkon, akkor érdemes elgondolkodni, hogy mégis mekkora jelentőséggel bír az életünkben ez, és miért. És a tévképzet, hogy csak annyit érsz, amennyi lájkot kapsz, legalább olyan veszélyes, mint egy májtumor.

Muzsika kritikusai füllel

„A pokol tele van amatőr zenészekkel” – fakadt ki valamikor George Bernard Shaw. A világhírű kritikus mindig szeretett meghökkenő, ám adott összefüggésben igaz és kemény véleményeket alkotni.

Szilágyi Mihály

Shaw 1856-ban született Írország fővárosában, Dublinban. Szegényes családba születve, korán azon kezdte törni a fejét, hogyan lehetne anyagilag önállódsodva könnyebb életet élni. Tizennégy évesen munkát vállalt, és beállt pénztárosnak. Még gyerek volt. Ilyen korban sokan még játszanak. Shaw azonban sokkal nagyobb játék előzményének tekintette a gyermekkori pénzkeresést. Célul tűzte ki, hogy Londonban irodalmat fog tanulni.

Alig költözött a brit fővárosba, rövid idő alatt öt regénnyel rukkolt elő – csak hogy gyakorolja az írást. Úgy tűnt, a regényírás nem az erőssége. Sebaj, ha nem lehetett megélni a regényekből, akkor valami más téma után kell néznie. Talán meglepő, de Shaw zenekritikusként vált ismertté, sőt mi több, híressé.

Már megint a zene? Igen, a manapság alábecsült, a másodlagosnak tekintett, a megmosolygott, a lelegyintett zene volt az a lehetőség, amely támasza lett a későbbi drámaírónak. A zenéhez való hozzáállás fintora továbbá, hogy alig vannak néhányan, akik tudnak arról, mennyire valóban és művelten alkotott véleményét a fiatal író a zenéről.

Tény, hogy Shaw igyekezett megmondani az igazat mindenről, ezért néha kemények voltak a kritikái. Annak érdekében, hogy ne fájjon annyira az ironia, kitalált egy receptet: „Ha meg akarod mondani az embereknek az igazat, előbb nevettesd meg őket, különben meggyilkolnak”. Nem csoda, hogy egy idő után oda jutott az epés megjegyzéseivel, hogy barátok nélkül maradt. Ezt a helyzetet is igyekezett humorosan megközelíteni, ugyanis – vegetáriánus életmódra térvén – kijelentette: „Az állatok a barátaim, és én nem eszem meg a barátaimat”.

Shaw olyan zenekritikus volt, aki értett is a zenéhez, sőt hangszereken is játszott. A fűvósokat szemelte ki magának. Igaz, előadásokon sohasem szerepelt – bizonyára számított arra, hogy ha mégis fellépne, eléje tartanak valamelyik ledorongoló írását.

Hogy miért éppen a harsonát és a kürtöket próbálta ki Shaw? Csak találgathatunk. Humoros írásából azonban arra következtethetünk, hogy a játéktechnika szempontjából a kevésbé könnyen megtanulható hangszert vette kézbe. „Azt a levélíró, aki érdeklődik, van-e »néma kürt«, hasonlatosan a »néma zongorához«, amelyet a gyermekek tanításánál az újrend begyakorlására szoktak használni, megnyugtathatom: semmiféle ilyen szerkezetre nincsen szükség, mivel a közönséges vadász kürt a kezdő kezében jó hosszú ideig amúgy is néma marad. De amikor végre elkezdi hangot adni, akkor sem tudja senki pontosan megjósolni, milyen hang is jön majd ki belőle. Még egy tapasztalt zenész is legfeljebb csak találgathatja, mi fog történni, ha belefúj. Láttam egy igen kiváló karmestert, aki teljesen tehetetlenül küzdött át magát a bűvös vadász nyitánya első oldalán, anélkül, hogy részeges csuklásokon kívül bármely más hangot ki tudott volna csalni négy jeles kürtöséből. (...) Ami a fuvalát illeti, semmi kétségem, hogy sokkal hamarabb belefáradnak a tanulásba, mintsem hogy el tudják játszani, az Ah, non giunge-t, akár variációk nélkül is. De a piszton félelmetes egy szerszám. Igen könnyen önelégültséget okoz. A piszton közönségessége gyógyíthatatlan. A legjobb esetben – pianissimo játszva Gounod menneien édes dallamait, vagy a Walkür első felvonásának kard motívumát – eléggé kellemes. Trombitaállításokban azonban egyszerűen elviselhetetlen. Még sincs tőle menekvés. (...) Egy kicsit elidőztem a pisztonnál, mert ifjúkoromban egy rokonom megajándékozott az akkor létező abszolúte legrégebb és legócskább pisztonnal. Ósdi, négyszögletes példány volt; bé-ben szólt, aklapnival. Hangja páratlan volt; mesterem, kiváló londoni származású fűvós, egy ízben »pokoli jószágnak« nevezte, és nem túlzott. (...) Miután néhány hónapig ezzel a jeles szerszámmal hasogattam az eget, azt mondták nekem, hogy ha sokáig fújom, tönkre fogja tenni a hangomat (nyilván bosszúból, hogy az övé már tönkrement); erre – bár a hangom sem akkor, sem azóta nem ért annyit, hogy törődjem vele – trombitámat ott és azon nyomban, mint valami értékes ritkaságot, tanítómesteremnek ajándékoztam, és mindörökké felhagytam a trombitálással. Mesteremnek ez sehogy sem fért a fejébe, később azt mesélte rólam, hogy megbolondultam. Azt hiszem, hogy a réz hangszerek iránti hajlam örökletes. Apám a pozaun mértéktelen élvezésével tette tönkre a házi békét, nagybátyám évekig játszott ophikleiden, egész ügyesen és végül is önkézzel vetett véget életének. Érzem már, hogy egy szép napon majd én is veszek magamnak egy pozaunt. A Találmányok Kiállításán láttam, hogy Rudall és Carte urak szerkesztettek egy dupla pozaunt, és örült kísértést éreztem, hogy megvegyem...”

Shaw nem engedett a maga igazából. Ami-

kor azt vetették a szemére, hogy túlzottan kemények a kritikái, azzal vigasztalta vádlóit, hogy örüljenek a véleménynek, mert ha még azt is leírta volna, amit „gyöngédségből” nem tett meg, akkor még sértőbb lenne. Ő kritizált másokat, de mások kritikáját úgy fogadta, hogy poént faragott belőlük. Amikor New Yorkban bemutatták a Vissza Matuzsálemhez című, iszonyatosan hosszú drámáját, az impresszárió táviratot küldött a szerzőnek, hogy le kellene rövidíteni a darabot, mert a hosszúsága miatt a nézők lekésik az utolsó vonatot. Shaw erre visszatáviratozott, és kijelentette, változtassák meg a menetrendet. Egy drámaíró pedig két mondattal képes volt porig alázni: „Maeterlinck az a színpadi szerző, akit nem lehet kifütyülni. Éspedig azon egyszerű oknál fogva, hogy senki sem tud egyszerre ásítani és fütyülni”.

No de térjünk vissza a zenéhez, mégpedig a hallgatók sorába, és ülünk le a kritikus mellé, hogy ugyanazt tapasztaljuk, mint ő. A kritikákat olvasva szinte magunk előtt látjuk a hallgatók bosszantó viselkedését vagy éppen az előadók nevetséges megnyilvánulásait. Íme egy csokorral ezek közül is: „Semmi sem bosszant jobban egy hangversenyen, mint ha valaki üti mellettem a taktust. Az ilyen ember modern próféta, kinek kenti tűz lobog csontjaiban, úgyhogy – mint Jeremiás – a türelmetlenségtől nem tud nyugton megülni. Legtöbbször mégis kitar a hangverseny végéig. Nem látszik indokoltnak, hogy nagyon gyűlöljük, amiért azt teszi, amit a nagydob és a cintányér ugyanakkor – teljes helyeslésünk mellett – művel, de indokoltan vagy sem, cipőjének dobogása kimondhatatlanul idegesít és megzavar, bosszúsomjamat

csak a káröröm oltja, amikor egy szinkópás futam kilöki a ritmusból, és elvétí a taktust. A koncertterem ilyen »óraszerkezeteinek« néhány szörnyen destruktív válfaja is akad. Emlékszem egy tenoristára, aki azzal jelezte az ütemet, hogy fülcimpáit fel s alá ráncigálta. Aki már látott fülét mozgató cirkuszi bohócot, az tudja, hogy az ilyentől az ember háta nyomban libabőrös lesz. Képzeld el, mit érezhettem, látva, amint valakinek a füle percenként száztizenhatot ráng valamelyik Verdi-opera gyors tételében. Ez az ember hosszú időre megrongálta idegrendszeremet, amikor egyszer jelenlétemben gyakorolta (egyébként sikertelenül) Ruiz igényes szerepét a Trubadúról. Akadt azonban egy vetélytársa, aki még rajta is túltett: a személyt ütötte a taktust. Ismerik azt a diszórát, amelyben egy népies mintázatú ablakból öregember tekint ki, kezében pisztollyal, és ide-oda pislog betörők után, ahogy az óra ketyeg. Pontosan így tett ő is, és sohasem fogom elfelejteni, egész valóm mennyire borzongott ettől a rettenetes szemforgatástól. Úgy éreztem, hogy ha még egyszer ilyesmit látok, menten megbolondulok, és gyorsan elutaztam abból az országból, ahol ez történt (az illető nem volt angol), soha többé nem is tértem oda vissza”.

A kritikus Shaw szerzteágazó zenei műveltségéről tanúskodik, hogy nemcsak néhány hangszert ismert, hanem rengeteget olvasott az énektanulás témakörében is. A sok szakkönyv és a – szerinte – hibásan éneklő előadók produkcióján okulva, hosszú dörgedelmes írást kanyarított az énektanárokról. Ennek csattanóján jegyezte meg, „az volt

(Folytatás a 8. oldalon)

A „kék arany”

Bogdán Emese

Bolygónk fenyegető kiszáradása közepette így nevezik a vizet. Aranynak, mert aranyat ér, s ahogy a tudósok jelzik, hovatovább mind jobban fogjuk értékelni. Ugyanúgy, ahogy testünk 70%-át alkotja, bolygónk felületének is 70%-át borítja víz. Földünk víztartaléka 1386 milliárd köbkilométer, amiből majdnem 97 százalékot tesz ki az óceánok sós vize. A maradék nagy részét megkötik a sarki jéghegyek, a gleccserek és a tartósan fagyos talajok. Csupán 0,6%-a használható fel ivóvízként. Kevésnek tűnik ez a vízmennyiség, ám szerencsére nem tűnik el, hanem folyamatosan átváltozás közepette örök körforgásban van. Annak, hogy a víz mennyiségével és minőségével világszerte probléma adódik, három fő oka van: az egyik, hogy a víz eloszlása a bolygón nem egyenletes; a másik, hogy az emberiség

folyamatosan szennyezi, és megtisztítása fáradságos és drága; a harmadik pedig, hogy a mind több ember mind több vizet fogyaszt. Globálisan nézve a „kék arany” mind szűkösebbé válik. Már ma is jó kétmilliárd embert fenyeget a vízhiány, és becslések szerint 2025-re a vízszükséglet kb. 5%-kal lépi majd túl a készleteket. A szakértők emiatt komoly konfliktusokat jósolnak, sőt vízártó háborúkat is. Mert míg az olaj helyettesíthető egyéb anyagokkal, például biomasszából származó energiával, addig az ivóvíznek nincs alternatívája. Ugyanolyan létfontosságú, mint a levegő. Ami az ivóvízünket illeti, egyre többet olvashatunk az azt szennyező anyagokról. Ilyenek az ipari szennyvízből származó vegyszerek, a nitrát, a foszfát, a mezőgazdaság növényvédőszerai, a vécén keresztül távozó gyógyszerek, a vezetékben lakó élőlények teteme. Az ipari országokban szigorú előírások vannak az ivóvíz minőségére, számtalan káros

anyagra nézve, határértékeket szabtak meg, amelyeket rendszeresen ellenőriznek. Ezek szerint az ivóvízminység több mint 99%-a megfelel az előírásoknak. Az is tény, hogy a határértékeket nem hosszú távú vizsgálatok és tudományos ismeretek, hanem becslések és feltételezések alapján állapítják meg, továbbá nem veszik figyelembe az egyes emberek eltérő érzékenységet. Persze lehetnek a vízben olyan további szennyező anyagok is, amelyekre nem léteznek határértékek és ellenőrzések. „Még mindig vannak olyan házak, ahol a víz ólomcsövekben fut. Ez a fém lerakódhat a csontokban, károsíthatja az idegeket. De a vezetékkelből kioldódhat a réz és a cink is, ha a víz túl savas. A krómzott szerelvényekből pedig nikkelt választódhat ki, ami allergiás reakciókat okozhat” – állítják a szakemberek. Az ivóvízben feloldott káros anyagok mennyisége és potenciális káros hatása területenként változó. Ahol a természetes vízkészletek nem elegendőek, ott a tisztított szennyvíz is a vezetékbe kerül, ez pedig megnöveli a veszélyét annak, hogy baktériumok, vírusok,

gyógyszermaradványok maradjanak a vízben. Mindez a hivatalos jelentések szerint alatta van a határértékeknek, és mint ilyen, az egészségre nincs befolyással. Hogy ez valóban így van-e, és főleg hogy az érzékeny emberek nem találják-e másként, azt senki nem tudja megmondani. Alternatív megoldást jelenthet az ásványvíz. Nem csoda, hogy sokan inkább palackozott vízzel csillapítják a szomjukat, és az ásványvíz-fogyasztás évek óta folyamatosan emelkedik. A boltban kapható vizek 44%-a azonban világszerte tisztított csapvíz, nem ásványvíz, és csak az üvegre ragasztott címkében, illetve az árban különbözik attól, ami a csapból folyik. Az ilyen vizeknek csak a csapvízre vonatkozó előírásoknak kell megfelelniük, többnek nem. A gyógyvizek a gyógyszerek közé számítanak, és csak bizonyos útbaigazítás mellett fogyaszthatók. Az ásványvizek is bizonyos mutatóknak kell megfeleljenek, hogy fogyaszthatók legyenek. Az ásványvizekről, a vízszűrő készülékekről és a vízminőség-javítás lehetőségeiről bővebben a folytatásban.

Csirkecomb, a mennyeivé varázsolt hétköznapi alapanyag

Régebb a comb megbecsült része volt a csirkének, és a ház urának meg a gyerek(ek)nek a kiváltsága volt megenni azt. Az édesanyák inkább „nem szerették”, jó volt nekik a csirke háta vagy a nyaka is, legjobb esetben a szárnya. De hát ez természetes, hiszen egy levágott jószágunk csak két combja volt, azt be kellett osztani, nem juthatott mindenkinek belőle! Az utóbbi években, évtizedekben azonban, ahogy az üzletek elkezdtek árúval feltelni, és folyamatosan bővülni kezdett a kínálat, az egészben levágott csirke mellett most már részenként is meg lehet azt vásárolni, méghozzá más áron. A csirkecomb mára az egyik legbanálisabb része lett a csirkének, és – valljuk be – eléggé gyakran vásároljuk is, hiszen aránylag olcsó, kiadós és finom. Az alábbiakban arra adok ötleteket, hogyan készítsük el ahhoz, hogy mindig egy kicsit más legyen, hogy ne lehessen megenni.

Sütő Edith Magdolna

Aszalt szilvás csirke görög módra

Hozzávalók (4 személyre): 8 csirkefelsőcomb, 1 csipet safrány, 3 hagyma, 1 evőkanál pirospaprika, 20 dkg aszalt szilva, olívaolaj, só, bors.

Elkészítése: A konyhakész csirkecombokat félpuhára főzzük annyi sós-sáfrányos vízben, amennyi jól ellepi őket. A hagymát felaprítjuk, 5-6 evőkanál olajon megdinszteljük, majd rászórjuk a pirospaprikát, elkeverjük, és felöntjük 1 merőkanálnival a csirke főzőlével. Rátesszük a csirkecombokat, felöntjük annyi főzőlével, amennyitől jó szaftos lesz, és fedő alatt további 20-25 percig főzzük. Az utolsó 5 percben hozzáadjuk az aszalt szilvát is, elkeverjük, és jól összerotyogtatjuk. Sáfrányos rizzsel, zöld olajbogyóval kínáljuk.

Megjegyzés: A rizs főzéséhez felhasználjuk a megmaradt sáfrányos főzőlevet.

Csirkecomb dinsztelt káposztával

Hozzávalók (4-6 személyre): 8 egész csirkecomb, 2 csapott evőkanál só, fél-fél teáskanál csipőspaprika-por, őrölt kömény és szárított oregánó, 1-1 teáskanál pirospaprika és bors, olaj;

a káposztához: 1,2 kg fehér káposzta, 80 dkg vörös káposzta, 3 hagyma, maradék fűszerkeverék, só, 5 evőkanál olaj, 4 evőkanál cukor, 2 citrom leve;

továbbá: fél csokor petrezselyemzöld, piros csipős paprika.

Elkészítése: A konyhakész csirkecombokat jól bedörzsöljük a porfűszerek keverékével, tálba tesszük, és rájuk locsolunk néhány evőkanál olajat. Jól összeforgatjuk, és félretesszük. A kétféle káposztát legyaluljuk, a hagymát csíkokra vágjuk, és egy nagy tálba tesszük. Rászórjuk a maradék fűszerkeveréket, a cukrot, meglocsoljuk a citromlével, és kézzel jól összeforgatjuk. Ha szükséges, még megsózzuk, majd rálocsoljuk az olajat is. Miután jól összekavartuk, sütőpapírral bélelt tepszi vagy nagyobb hőálló edény aljára terítjük a káposztát, ráhe-

lyezzük a csirkecombokat (a keletkezett páclelet is rálocsoljuk), lefedjük, és 160-170 fokra előmelegített sütőben kb. 2 óra alatt megsütjük. Félidőnél kivesszük az edényt a sütőből, a combokat leszedjük, a káposztát pedig kissé összekavarjuk, hogy egyenletesen párolódjon, majd a combokat visszahelyezzük, lefedjük ismét, és visszatoljuk a sütőbe. Az utolsó 10 percben fedő nélkül sütjük, hogy a combok szépen megpiruljanak. Aprított petrezselyemzölddel és karikára vágott csipős paprikával megszórva kínáljuk.

Megjegyzés: Magasabb hőfokon hamarabb is elkészül, de így, lassabban elkészítve sokkal finomabb, omlósabb lesz a hús.

Sült csirkecomb zöldses kölesalátával

Hozzávalók (4 személyre): 4-6 egész csirkecomb, só, bors, fokhagymapor, olaj;

a körethez: 25 dkg köles, 2 sárgarépa, 1 petrezselyemgyökér, 1 hagyma, 40 dkg brokkoli, 1 kukoricakonzerv, petrezselyemzöld, só, bors, olívaolaj, fél teáskanál szóbabikarabóna.

Elkészítése: A csirkecombokat megszórjuk a fűszerek keverékével, hőálló edénybe tesszük, kevés olajjal meglocsoljuk, majd lefedve, 40-45 perc alatt piros-ropogásra sütjük. Ezalatt a kölest kétszeres mennyiségű sós vízben 15-20 perc alatt megfőzzük, majd leszűrjük és átöblítjük. A rózsára szedett brokkolit sós-szóbabikarabónás vízben 5 percig főzzük. Utána hideg vízzel leöblít-

jük, hogy ne puhuljon tovább. A csíkokra vágott hagymát és a felkockázott gyökereket 2-3 evőkanál olívaolajon megdinszteljük, majd kevés víz hozzáadásával roppanósra pároljuk. Mikor minden elkészült, egy tálban összevegyítjük a kölest, a hagymás répát, a leszűrt kukoricát meg a brokkolit, ízlés szerint sóval, borssal, aprított petrezselyemzölddel ízesítjük, és még meglocsoljuk 1-2 evőkanálnyi olívaolajjal. A csirkecombmal tálaljuk.

Megjegyzés: A bolti csirkehús alá nem muszáj folyadékot önteni, mert elég sokat kienged magából. Ha valaki házi csirkéből készíti, 1-2 dl bort, alapelevet vagy vizet is öntsön alá, hogy a hús kellően megpuhulhasson, és oda ne égjen. A salátához már meglévő, levesben főtt zöldséget is felhasználhatunk. Ebben az esetben csak a hagymát dinszteljük meg, a főtt zöldségeket csak hozzáadjuk a salátához.

Zöldségekkel sült csirkecomb

Hozzávalók (4 személyre): 8-10 csirkealsócomb, 3 sárgarépa, 1 kisebb zellergumó, 3 hagyma, 1 marék fokhagyma, 1,5 dl fehérbor, olaj, só, bors, pirospaprika, gyömbérpör, szárított kakukkfű.

Elkészítése: A csirkecombokat megtisztítjuk, megmossuk és megtörölgetjük. Megszórjuk az ízlés szerinti adagolt fűszerekkel, majd elosztjuk egy nagyobbacska hőálló tálban. A zöldségeket meghámozzuk, a sárgarépát vastagabb karikákra, a zellert kisujnyi nagyságú hasábokra, a hagymát pedig cikkekre vágjuk. A zöldségeket a fokhagymacikkkel együtt elosztjuk a csirkecombok között, aláöntjük a bort, meglocsoljuk 5-6 evőkanál olajjal, majd lefedjük, és 180 fokos sütőben kb. 1 óra alatt készre pároljuk. Ha szeretnénk, krumplipürével is tálalható, de a hús önmagában a sült zöldségekkel sokkal egészségesebb, mint krumplival párosítva.

Zsebbarát fogászati kezelés

Ebben a tanévben is folytatódik a Páciensregiszter program, amelynek keretében a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem fogorvos-tan-hallgatói jelképes összeg fejében ellátják a hozzájuk forduló pácienseket. A preventív eljárástól a fogpótlásig szinte az összes fogorvosi szolgáltatás igénybe vehető. A kezdeményezés célja lehetőséget biztosítani a fogorvos-tan-hallgatóknak a szakmai gyakorlatra, az embereknek pedig hogy elérhető áron hozzáférjenek a fogászati kezeléshez.

Menyhárt Borbála

A Páciensregiszter programot a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) szakosztályaként működő Fogorvosi Kari Platform indította el öt évvel ezelőtt, annak érdekében, hogy szervezett formában toborozzanak pácienseket a fogorvos-tan-hallgatóknak, hogy szakmai tapasztalatra tehessenek szert. A program mindemellett kiváló lehetőség a fogbántalmakkal küszködő marosvásárhelyi vagy környékbeli lakosoknak, akik esetleg nem tudják megengedni maguknak, hogy megfizessék a magánrendelőben megszabott árakat, hogy szinte jelképes összegért hozzáférjenek a különféle fogászati kezelésekhöz.

A diákok a kezelést a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem udvarán lévő, korszerű integrált fogászati központban

végzik, olyan körülmények között, mint bármelyik jól felszerelt magánrendelőben. A lendő fogorvosok a kezelés során minőségi anyagokat használnak, és munkájukat minden esetben szakemberek, azaz a fogászati kar oktatói felügyelik. Tehát a diák által felállított diagnózist az oktató megerősíti, és egyeztetnek, hogy melyek a további lépések.

A diákoknak problémát jelent a pácienshiány, ugyanis a gyakorlati oktatás keretében a különféle kezelése elvégzése követelmény, kvótarendszer van, amit teljesíteni kell. A hallgatók közül sokan nem marosvásárhelyiek, tehát nincsen lehetőségük megkérni családtagot, közeli ismerőst, hogy vállalkozzon a kezelésre, ezért próbálnak szervezett formában pácienseket toborozni számukra.

Fülöp Réka negyedéves fogorvos-tan-hallgató, aki a Fogorvosi Kari Platform Páciensregiszterét irányítja, lapunknak elmondta, valószínűleg sokan nem tudnak erről a lehetőségről, ez is lehet az oka, hogy kevesen jelentkeznek a fogászati beavatkozásra. Nagyon nehezen találni páciens példát foghúzásra. A tavalyi tanév sikeres volt ebből a szempontból, ugyanis mintegy hatvan jelentkező volt, míg a program első éveiben alig húsz-huszonöt. Inkább idősebbek és egyetemisták jelentkeznek, ugyanis az orvosi egyetem bármely szakán tanuló hallgatóknak ötvonzásalékos kedvezményt biztosítanak a különféle fogorvosi beavatkozásoknál.

Fülöp Réka érdeklődésünkre elmondta, a hallgatók az egyes kezeléseket a fogorvosi rendelői tarifáinak a töredékéért végzik, pél-

dául egy kompozit tömés harminc lejbe, a fogkö-eltávolítás ugyancsak harminc lejbe kerül. Tehát az ár nagyjából az anyagköltségeket fedezi. A rögzített és a teljes kivethető fogpótlásokra a jelentkezés korlátozott, ugyanis a technikai labortól függ, hogy mennyit vállalnak.

Mint mondta, gyerek pácienseket is fogadnak, olyanokat is, akiknek fogszabályzóra van szükségük. A fogszabályzónál hozzáférhetőleg 900 lej egy fogív, de az összeg változhat annak függvényében, hogy milyen problémája van a páciensnek. Magánrendelőben 1400-1500 lejnél kezdődik a fogszabályzó ára.

Akik igénybe szeretnék venni a fogorvos-tan-hallgatók által biztosított kezeléseket, jelentkezhetnek online a fok.mmdsz.ro honlapon, a Páciensregiszter címszóra kattintva. Itt egy űrlapot kell kitölteni, amelyben a páciens megjelöli, hogy milyen fogászati beavatkozásra van szüksége, megadja a telefonszámát, valamint megjelöli az időpontot, amikor felhívhatja az a hallgató, aki kezelni fogja. Ugyanakkor a

honlapon elérhető a hallgatók által végzett kezeléseket és a díjszabás jegyzékét is. Amennyiben a páciensnek nincsen internet-hozzáférése, bejelentkezhet telefonon is, a 0741-751-893-as számon.

Muzsika kritikusi füllel

(Folytatás a 6. oldalról)

a furcsa, hogy amikor az énektanárok tankönyveit olvastam, vagy velük beszélgettem, úgy láttam, hogy olyan hibákat bírálnak a legélesebben, amelyek éppen saját tanítványaik éneklésében mutatkoztak meg a legvilágosabban. Egyöntetűen állást foglaltak amellett, hogy az énekhangot a torok legkisebb erőltetése, összeszorítása nélkül, olyan egyenletes, nyugodt és tökéletesen kontrollált kilégzéssel kell képezni, hogy még az énekes ajkai elé tartott gyertyaláng se rezdüljön meg tőle. Ezután büszkén produkáltatták kedvenc növendéküket – ez többnyire egy leányzó volt –, aki, miután úgy megfeszítette állkapcsait és minden nyakizmát, mintha a gégejével diót akarna törni, akkora szélvihart fújt ki tüdejéből, amekkora még egy szélmalom is meghajtott volna, nemhogy egy gyertyalángot. Az eredmény általában az lett, hogy a házi-orvosnak kellett közbelépnie, mikor már a növendék egészsége forgott kockán; és orvosi körökben rövidesen az a vélemény alakult ki, hogy az éneklés veszélyes mesterség, amely csak kivételesen robusztus tüdejű és szívű emberek számára ajánlatos. Biztosíthatok mindenkit, nem valami kellemes dolog olyan ifjú hölgy szomszédságában lakni, aki abból a nagyon is gyakori véletlenből kiindulva, hogy erős hangja van és képes dallamokat megtanulni, elhatározza, hogy primadonna lesz”. Az írás végén azonban kódos reményként megcsillagította Shaw azt az álmát, hogy egyszer a hallgatóság ízlése felnő annyira, hogy csak a szépen éneklő énekesek produkcióját fogadják el.

A hírnév nagy vonzerő. Az egyik színésznő egyszer nem akármilyen célzással nagy kéréssel állt a kritikus elé: „Vegyen el feleségül, mester. Képzelve,

milyen sikerült gyerekünk lenne: az én szépségemet örökölné és az Ön eszét!” Shaw – aki állítólag nem nagyon kedvelte az ilyenemű hízelgéseket, nagy lélegzetet véve – s talán magát türtőztetve, nehogy sértő legyen –, részben öniróniával azt mondta, hogy „igen, igen, de mi lesz, ha az én szépségemet öröklő, s az ön eszét?”

Shaw korában még nagy divatja volt a gépzongorának. Ez a csodás hangszer lyuggatott papírtekercsről adta elő a zeneműveket, meglepő pontossággal. Bár kritikus szemmel helyénvaló zenei előadásokon a gépi zenélés, Shaw epésen jegyzi meg, hogy a másod- és harmadrangú színházak jobban járnának, ha tehetségtelen előadók helyett gépzongorát használnának.

Tanulságos és szórakoztató is egyben Shaw a muzsikáról írott könyve, de azért nem árt, ha az olvasó rendelkezik némi tapasztalattal a „klasszikus” zene területén. Ahogy szemlélem a jelen alakulását, nagy sajnálkozással jegyzem meg – immár nem csak magamnak –, hogy sajna, egyre kevesebben lesznek, akik élvezni is tudják majd ezt a könyvet. Ugyanakkor – mint a kritikus az éneklés módjáról – távoli reményem, hogy a jövőben mégis lesz, aki teljes mélységében megérti Shaw zenekritikáit.

A jó humor a hosszú élet titka – ez volt George Bernard Shaw titkos életreceptje is –, meg természetesen volt némi szerencséje is. 95 évet élt – bár sok esélye volt a rövidebb életre, ugyanis az első világháború alatt magát a háborús politikát kritizálta, mire Sir Herbert Asquith angol miniszterelnök kategorikusan kijelentette, hogy Shaw-t jó lenne mielőbb föbbe lövetni. Szerencséje azonban a kritikus élete fölött nem a politikusok döntöttek, és 1950-ig még volt lehetősége szép és kevésbé magasztaló megjegyzéseket tenni.

A daganatsejteket ragyogóra színező anyag segítheti a sebészeket

Az agydaganat biztonságos műtéti eltávolítását segítheti a gyorsan növekedő tumorsejteket fluoreszkálóra színező anyag egy új kutatás alapján.

A BBC hírportálja arról számolt be, hogy a tudósok 5-aminolevulinsav (5-ALA) nevű vegyületet tartalmazó italt adtak 99 páciensnek, akiknek a gyanú szerint gyorsan növekedő gliómájuk (agydaganatuk) volt.

Korábbi kutatások kimutatták, hogy az 5-ALA felhalmozódik a gyorsan növekvő daganatsejtekben, mert nincs meg bennük az az enzim, ami lebontaná a vegyületet.

A sebészek mikroszkóppal keresték a fluoreszkáló szövetet, miközben a tumort eltávolították a betegek agyából. A 99 páciens közül 85-nél látták a rózsaszínben ragyogó anyagot.

A 85 közül 81 esetben igazolták a vizsgálatok, hogy a betegeknél gyorsan növekedő daganata van, egy esetben a kór enyhébb fokát állapították meg, négyenél nem tudtak értékelést készíteni.

A 14 beteg közül, akiknél a sebészek nem látták a fluoreszkáló anyagot, hétnél úgynevezett alacsony grádusú, lassan növekvő daganatot találtak, három esetben nem tudták értékelni.

„Sürgősen szükség volt olyan anyagra, ami segít a sebészeknek megtalálni a legagresszívabb tumorsejteket. A 5-ALA szépsége, hogy műtét közben mutatja meg ezeket” – mondta el Kathreena Kurian, a Bristol Egyetem agykutatója, a kutatás vezetője a BBC-nek.

A következő lépés a tudósok szerint az lenne, hogy agydaganatos gyerekeknél teszteljék az anyagot, valamint olyan felnőtteknél, akiknek a korábbi kezelés után újult ki a daganata. A kutatás eredményeit a napokban Glasgow-ban folyó brit rákkutatási konferencián mutatták be. (MTI)

Forrás: KomloMedia

Francois La Rochefoucauld herceg – francia író, egy aforizmagyűjtemény szerzője – egyik szentenciáját idézzük a fősorokban.		IDÉZET 1.	TÉVEDÉS	SZIBÉRIAI FOLYAM ...SVEVO (OLASZ ÍRÓ)	ELEMI PARÁNY	OPERÁL	EURÓPA-KUPA (RÓV.)	...GÁBOR (GÁRDONYI BÍRÓJA)	TÉLI CSAPADÉK RÉZ-ÖTVÖZET	HAMISAN JÁTSZIK	VASPÁLYA	DÁTUMRAG	MAGYAR VÁROS	FELTÉVE SIKER NÉLKÜL	MADÁR- RUHA	JOSKAR... (A MARI FŐVÁROS)	TAKASI... (JAPÁN TORNASZ)
A																	E
IGEKÉPZŐ				MAGAD NÉZED BENNE					EGYIPTOMI FÉLSZIGET					NEHÉZFÉM			
ERDŐVIDÉKI VÁROS				ABLAK-REDŐNY					IFJ. IRONK (FERENC)					AZ ÖSSZES			
AZ ETÁN ELŐTTI GÁZ							MOLDOVAI VÁROS					KEREVET HÁTA					FÉLÚTI
							HANGSZER- CSALÁD					AMERIKAI TENGERT					...ATYA BÜNE (QUEIROS)
IDÉZET 2.		A	BORSZESZ	ÖRLŐÜZEM KELETI SZÓTTES		AROMÁS VEGYÜLET					BERBER NÉP					AZ EZÜST VEGYJELE	
KISKABÁT-FÉLE					EBLAK	PLUTONIUM VEGYJELE		EZER PÁROS!		A RÁDIUM VEGYJELE			BANK- BETÉTI!		KÁROLY... (IRÓNÓ)		
					FÉL TÍZ	A FÜBEN BÚJKÁL		...CAPONE (GENGSZTER)		GYOM- NÖVÉNY			RÓMAI 1005		VÉR- CSOPORT		
TÁPLÁLÓ									RIADÓ					PÓTMAMA			PEST ME- GYEI VÁROS
KERTI ZÖLDSÉG						KUKORICA- PÁLINKA			NŐI NÉV (FEBR. 26.)	RAKÉTA- ORRGÖRBE				BALATON- PARTI HELYSÉG		SZÍN.NÓ (MARGIT)	
						BUK FILMSTÚDIÓ				TEMESVÁRI ÍRÓ (ÁDÁM)				VÁRPALÓTA RÉSZE			
LENGYEL VÁROS				...OLDAL (KARÁCSONY BENŐ)				EGÉSZ RÉSZE					RÓMAI 51		NA, MI LESZ?		
				EGYKE!				A TANTÁL VEGYJELE					SKÁLA- HANG		SZÉKELY ÉS		
BOLGÁR HEGY				KESERŰ ORVOSSÁG			BIHAR M. HELYSÉG						VONAL (LATIN)				ZORRO JELE
				PÁSZTOR- KUTYA			A MÓKUS ROKONA						MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR)				DZSŰDÖ- SZÖNYEG
GYILKOL E. BAUM VARÁZS- LÓJA							USA-LÉGI- TÁRSASÁG VOLT							TOLDOTT (SZÓ)			ÁLLÓVÍZ
							DÜH							FRANCIA FESTŐ			SEBHELY
			TEHÉN- HAGNG		ANNYI MINT (RÓV.)		A HÉLIUM VEGYJELE		SAV- MARADÉK!		A KALCIUM VEGYJELE		HATBÓL KETTŐ!		SEREG		
			A SZEMÉ- LYÉVEL		ELŐTT (LATIN)		TEREM- SPORT		SZÁMSZE- RŰ TÉNY		TESZ, HELYEZ		FORMA		J. VERNE EGYIK KAPITÁNYA		
HEGY BELGRÁD KÖZELÉBEN						CHATEAU- BRIAND-MŰ			HIVATALI MUNKAHELY					SVÁJCI ÍRÓ (CLAUDE)			TERMÉSZET
						CSECSEMŐ ITALIA			HATÁRTA- LAN TELEK!					BASZK TERR. SZERVEZET			
ISMÉT						KARMESTER (ALBERTO)				AZ AARE FR. NEVE					SP. ÉPÍTÉSZ (ENRIQUE, XVI. SZ.)		
						CÉGFÉLE (RÓV.)				...MCBAIN, KRIMIÍRÓ					FR. ARANY		
ENSZ MUNKAÜGYI SZERV				BECÉZETT TERÉZ									ELEMI PARÁNY			TE ÉS ÉN	
				EZER!									NÉVELŐ			FÉLSZI!	
L.N.J.		V											PLÉDET TERÍT MAGÁRA				

A november 1-jei rejtvény megfejtése: **Ha nem hízelelnél magadnak, mások hízelgése nem ártana neked.**

Kis focisok a sárpataki műgyepen

Berekméri Edmond

A közelmúltban, Mózes Sándor iskolaigazgató meghívására, a Marosvásárhelyi MSE Sportklub maroszentgyörgyi fiókjának 2008-ban született ifjú labdarúgói Marossárpatakon tartottak edzést. A gyermekeket szülők, nagyszülők kísérték el a településre, ahol edzés előtt megtekintették a korszerű óvodáépületet s a gondozott iskolaudvart, dicsőítő jelzőkkel illetve a tanintézmény vezetőjét és a község polgármesterét.

Az MSE 2008-as ificsapatának három marossárpataki játékosa van: Mózes Ádám, Miklós Andor, illetve Bende Dávid, akik egy éve járnak rendszeresen edzésre. Mindhárman nagyon kedvelik a futballt, s a későbbiekben szeretnék leigazolt labdarúgók lenni. Tudják, hogy ezt csak komoly munkával, kitartással, nagy akaraterővel lehet elérni, hajlandók ezért áldozatot hozni. Tikasztó hőségben, szitáló esőben, hideg szélben is vállalják a felkészülést. Szüleiktől pedig minden támogatást megkapnak.

A másfél órás edzés felét az erőnléti edzés, fizikai felkészítés teszi ki, a második részben következik az, amit a gyerekek a legjobban szeretnek: a játék. A korosztály edzője,

Moldován Tamás a pálya széléről irányít, biztat, tanácsot oszt. Szabálytalanság esetén leállítja a játékot, de engedi a kemény, férfias küzdelmet. A gyerekeknek meg kell szokni a játékkal járó kisebb fájdalmakat, sérüléseket, mert a fociban nem érvényesülnek a kényeskedők. Ezt a kis focisták is tudják. Nincs veszekedés, nincs panasz, mindenki a játékkal, a labdával foglalkozik. A fiúk ügyesen passzolgatnak, van néhány kiválóan cselezgető, tehetséges gyerek, egyesek (részben) már a szoros emberfogás mozdulatait is elsajátították. Potyognak a gólok, számolni sem tudom az eredményt, de nem is lényeges. A játékban gyönyörködöm, s arra gondolok, hogy mi is lett volna, ha 35-40 évvel ezelőtt mi is hasonló körülmények között focizhattunk volna. Műgyepes pályán, vadonatúj labdával, edzői irányítással...

Az edzés végére elkészül a finom gulyás, amit két sárpataki szülő, Bende Barna és Miklós András kavarogtatott a bográcsban (az edzés alatt), s a vendégek megtapasztalhatják a helyiek vendégszeretétét. Büszke szülők, nagyszülők koccintanak a terített asztal mellett, sérülésmentes edzéseket, további sikereket kívánva a kis focistáknak. Hajrá, fiúk, kitartást!

Fotó: Berekméri Edmond

Megyei focikörkép

* **4. liga klasszikus csoportja, 8. forduló:** Mezőzáh – Küküllődombó 1-3, Kerelő – Magyaró 3-1, Mezőceked – Görgénysoákna 3-2, Gernyeszeg – Kerelőszentpál 3-2, Bátor – Mezőrűcs 0-3 (meg nem jelenés), Marosvásárhelyi MSE II – Radnót II 2-4. **Az élcsoport:** 1. Magyaró 18 pont, 2. Küküllődombó 17, 3. Mezőrűcs 16.

* **5. liga, Északi csoport, 8. forduló:** Marosfalu – Szászrégeni Infráitrea 0-10, Lővér – Galambod 2-2, Alsóidecs – Tuson 5-2. A mezőkirályfalvi csapatot adósságai miatt nem programálták, így elmaradt a Mezőkirályfalva – Nyáradremete mérkőzés. **Az élcsoport:** 1. Alsóidecs 14 pont, 2. Köhér 14, 3. Nyáradremete 12.

* **5. liga, Déli csoport, 8. forduló:** Hadrév – Balavásár 1-4, Mezőmehes – Marosludas II 1-0, Magyarsáros – Harasztkerék 2-1. **Az élcsoport:** 1. Harasztkerék 18 pont, 2. Balavásár 18, 3. Magyarsáros 15.

* **6. liga, 8. forduló:** Somosd – Egrestő 6-2, Sáromberke – Hármásfalu 6-1, Székelybere – Nyáradgálfalva 1-2, Jedd – Küküllőszéplak 3-1, Mezőpanit – Csíkfalva 0-2, Kibéd – Csittszentiván 1-6. **Az élcsoport:** 1. Csíkfalva 21 pont, 2. Somosd 19, 3. Küküllőszéplak 18.

Európai labdarúgó-bajnoki eredmények

* **Angol Premier Liga, 11. forduló:** Arsenal – Liverpool 1-1, Bournemouth – Manchester United 1-2, Cardiff – Leicester 0-1, Chelsea – Crystal Palace 3-1, Everton – Brighton & Hove Albion 3-1, Huddersfield – Fulham 1-0, Manchester City – Southampton 6-1, Newcastle United – Watford 1-0, West Ham United – Burnley 4-2, Wolverhampton – Tottenham 2-3. **Az élcsoport:** 1. Manchester City 29 pont, 2. Chelsea 27, 3. Liverpool 27.

* **Spanyol Primera División, 11. forduló:** Betis – Celta Vigo 3-3, Real Madrid – Valladolid 2-0, Real Sociedad – Sevilla 0-0, Eibar – Alavés 2-1, Espanyol – Athletic Bilbao 1-0, Leganés – Atlético Madrid 1-1, Rayo Vallecano – FC Barcelona 2-3, Huesca – Getafe 1-1, Valencia – Girona 0-1, Villarreal – Levante 1-1. **Az élcsoport:** 1. Barcelona 24 pont, 2. Espanyol 21, 3. Sevilla 20.

* **Olasz Serie A, 11. forduló:** Bologna – Atalanta 1-2, Chievo – Sassuolo 0-2, Fiorentina – AS Roma 1-1, Inter – Genoa 5-0, Juventus – Cagliari 3-1, Lazio – SPAL 4-1, Napoli – Empoli 5-1, Parma – Frosinone 0-0, Sampdoria – Torino 1-4, Udinese – AC Milan 0-1. **Az élcsoport:** 1. Juventus 31 pont, 2. Inter 25, 3. Napoli 25.

* **Német Bundesliga, 10. forduló:** Bayern München – Freiburg 1-1, Schalke 04 – Hannover 96 3-1, Bayer Leverkusen – Hoffenheim 1-4, VfB Stuttgart – Eintracht Frankfurt 0-3, Mönchengladbach – Fortuna Düsseldorf 3-0, Hertha BSC – RB Leipzig 0-3, Augsburg – FC Nürnberg 2-2, Mainz – Werder Bremen 2-1, Wolfsburg – Borussia Dortmund 0-1. **Az élcsoport:** 1. Borussia Dortmund 24 pont, 2. Mönchengladbach 20, 3. Bayern München 20.

* **Francia Ligue 1, 12. forduló:** Caen – Stade Rennes 1-2, Dijon – Nimes 0-4, Lyon – Bordeaux 1-1, Montpellier HSC – Olympique Marseille 3-0, Nantes – Guingamp 5-0, Nice – Amiens SC 1-0, Paris St. Germain – Lille 2-1, Reims – AS Monaco 1-0, St. Etienne – Angers 4-3, Strasbourg – Toulouse 1-1. **Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 36 pont, 2. Montpellier 25, 3. Lille 25.

Ikszelt a Barcelona és az Inter, nagy meglepetés Belgrádban

A Barcelona 1-1-es döntetlent játszott kedden az Internazionale vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének negyedik fordulójában, így matematikailag még nem biztosította helyét a nyolcaddöntőben.

A katalánok az egész mérkőzésen nagy erővel rohamoztak, de sokáig nem sikerült kapuba találniuk, mígnem Malcom két perccel a becserezését követően megszerezte a vezetést a 83. percben. Csakhogy a kék-feketék szórványos ellentámadásai egyikéből Mauro Icardi révén egyenlítették a hajrában.

A mostanáig százszázalékos Barcelona pontvesztése ellenére továbbjuthatott volna, ha a csoport másik találkozásán a Tottenham Hotspur és PSV Eindhoven is pontosztokodással zár, viszont az angolok hazai pályán hátrányról fordítva 2-1-re győztek Harry Kane duplájával.

Nem jött össze a továbbjutás a Borussia Dortmundnak sem, ugyanis kétgólos vereséget szenvedett az Atlético Madrid otthonában, de mindkét gárda kedvező helyzetből várhatja a hátralévő két fordulót,

mivel így egyaránt öt ponttal előzik meg a harmadik FC Bruges-t, míg az egy pontos Monaco már biztosan kiesik a BL-ből.

A játéknappal másikkal együtt sem bírt egyaránt a Napoli és a Paris Saint-Germain: amíg Franciaországban 2-2-vel, addig Olaszországban 1-1-gyel zártak a felek, így ez a csoport a várakozásoknak megfelelően rendkívül szoros, de nemcsak három, hanem négyesélyes, mivel az egyaránt hat pontos Napolit és Liverpoolt követi a PSG és négygyel a Crvena zvezda.

A veretlen Porto is közel került a továbbjutáshoz, miután 4-1-re legyőzte a vendég Lokomotiv Moszkvát, és így már csak egyetlen pontra van szüksége a nyolcaddöntőbe kerüléshez. A pont nélküli oroszok viszont már mindenképpen búcsúznak a sorozattól.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 4. forduló:

* **A csoport:** Atlético Madrid (spanyol) – Borussia Dortmund (német) 2-0, AS Monaco (francia) – FC Bruges (belga) 0-4. **Az állás:** 1. Borussia Dortmund 9 pont (8-2), 2. Atlético Madrid 9 (7-6), 3. FC Bruges 4, 4. AS Monaco 1.

* **B csoport:** Internazionale (olasz) – FC Barcelona (spanyol) 1-1, Tottenham Hotspur (angol) – PSV Eindhoven (holland) 2-1. **Az állás:** 1. FC Barcelona 10 pont, 2. Internazionale 7, 3. Tottenham Hotspur 4, 4. PSV Eindhoven 1.

* **C csoport:** SSC Napoli (olasz) – Paris Saint-Germain (francia) 1-1, Crvena zvezda (szerb) – FC Liverpool (angol) 2-0. **Az állás:** 1. FC Liverpool 6 pont (7-5), 2. SSC Napoli 6 (4-3), 3. Paris Saint-Germain 5, 4. Crvena zvezda 4.

* **D csoport:** Schalke 04 (német) – Galatasaray (török) 2-0, FC Porto (portugál) – Lokomotiv Moszkva (orosz) 4-1. **Az állás:** 1. FC Porto 10 pont, 2. Schalke 04 8, 3. Galatasaray 4, 4. Lokomotiv Moszkva 0.

Európa-liga

Az újabb Vidi-győzelem reális esélyt teremtene a továbbjutásra

Amennyiben a Vidi ma másodjára is legyőzi a görög PAOK-ot, reális esélyt teremt arra, hogy továbbjusson csoportjából a labdarúgó Európa-ligában.

A székesfehérvári együttes két hete nagy bravúrt végrehajtva 2-0-ra nyert idegenben a hazájában veretlenül listavezető szaloniki gárda ellen, így olyan helyzet alakult ki a négyesben, hogy a fehérorosz BATE Boriszovval kiegészülve a három csapat egyenlő eséllyel pályázik a százszázalékos Chelsea mögötti második hely megszerzésére, mivel mindháromnak három pontja van.

A budapesti Groupama Arénában 19.55-kor várhatóan telt ház előtt kezdődő találkozót győztese

kedvező helyzetbe hozza magát a folytatásra. A magyar bajnok számára kiváltképpen értékes lenne a siker, mert a végelszámolásnál akár az egymás elleni eredmény is dönthet a továbbjutásról, amely így mindenképpen Marko Nikolic együttesének kedvezne. A döntetlen éppen a görögországi diadal miatt szintén a Vidinek lenne előnyösebb.

A főpróba a piros-kékeknek sikerült jobban, mivel szombaton könnyedén győztek Pakson, míg a PAOK először veszített pontokat a görög élvonalban, ugyanaz 1-1-es döntetlent játszott az Atromitosz vendégeként, amely éppen a magyar válogatott Ugrai Roland góljával egyenlített. Ennek ellenére rendkívül nehéz mérkőzésre szá-

míthat a Vidi. A PAOK eddigi kilenc bajnoki találkozásán mindössze három gólt kapott.

A csoport másik találkozásán a Chelsea a BATE Boriszov vendége lesz.

A B csoportban a kapus Gulácsi Pétert az EL-ben rendre nélkülöző, de a szintén magyar válogatott Willi Orbán foglalkoztató RB Leipzig a skót Celtic Glasgow otthonába látogat. A G csoportban pedig a térsérüléssel bajlódó Szántó Tamás együttese, az osztrák Rapid Wien a spanyol Villarrealt fogadja.

A K csoportban a Kádár Tamás soraiban tudó Dinamo Kijevhez a francia Rennes látogat, a négyes élén álló kazah Asztana, Kleinheisler László együttese pedig a Jablonec csapatát látja vendégül.

A mai program

Labdarúgó Európa-liga, csoportkör, 4. forduló:

* **A csoport:** Ludogorec (bolgár) – AEK Larnaca (ciprusi) (22.00 óra, TV: DigiSport 3, Telekom Sport 4), Bayer Leverkusen (német) – Zürich (svájci) (22.00). **Az állás:** 1. FC Zürich 9 pont, 2. Bayer Leverkusen 6, 3. Ludogorec 1 (3-5), 4. AEK Larnaca 1 (3-6).

* **B csoport:** Celtic Glasgow (skót) – Leipzig (német) (22.00, DigiSport 4, Telekom Sport 3, Look Sport), Rosenborg (norvég) – Salzburg (osztrák) (22.00). **Az állás:** 1. Salzburg 9 pont, 2. Leipzig 6, 3. Celtic Glasgow 3, 4. Rosenborg 0.

* **C csoport:** Slavia Praha (cseh) – FC København (dán) (22.00), Girondins Bordeaux (francia) – Zenit (orosz) (22.00). **Az állás:** 1. Zenit 7 pont, 2. Slavia Praha 6, 3. FC København 4, 4. Girondins Bordeaux 0.

* **D csoport:** Fenerbahce (török) – RSC Anderlecht (belga) (17.50, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Plus), Dinamo Zagreb (horvát) – Spartak Trnava (szlovák) (22.00). **Az állás:** 1. Dinamo Zagreb 9 pont, 2. Fenerbahce 4, 3. Spartak Trnava 3, 4. RSC Anderlecht 1.

* **E csoport:** Arsenal (angol) – Sporting Lisboa (portugál) (22.00, Telekom Sport 1), Vorskla (ukrán) – Qarabag (azeri) (22.00). **Az állás:** 1. Arsenal 9 pont, 2. Sporting Lisboa 6, 3. Vorskla 3, 4. Qarabag 0.

* **F csoport:** Olimpiakosz Pireusz (görög) – Dudelange (luxemburgi) (22.00), Real Betis (spanyol) – AC Milan (olasz) (22.00, DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Plus). **Az állás:** 1. Real Betis 7 pont, 2. AC Milan 6, 3. Olimpiakosz Pireusz 4, 4. Dudelange 0.

* **G csoport:** Rapid Wien (osztrák) – Villarreal (spanyol) (19.55, Telekom Sport 4), Szpartak Moszkva (orosz) – Glasgow Rangers (skót) (19.55). **Az állás:** 1. Villarreal 5 pont (10-5), 2. Glasgow Rangers 5 (5-3), 3. Rapid Wien 3, 4. Szpartak Moszkva 2.

* **H csoport:** SS Lazio (olasz) – Olympique Marseille (francia) (19.55, DigiSport 3, Telekom Sport 1, Look Plus), Apollon (ciprusi) – Eintracht Frankfurt (német) (19.55). **Az állás:** 1. Eintracht Frankfurt 9 pont, 2. SS Lazio 6, 3. Olympique Marseille 1 (4-7), 4. Apollon 1 (3-6).

* **I csoport:** Genk (belga) – Besiktas (török) (19.55), Malmö (svéd) – Sarpsborg (norvég) (19.55). **Az állás:** 1. Genk 6 pont, 2. Sarpsborg 4 pont (5-5), 3. Malmö 4 (3-3), 4. Besiktas 3.

* **J csoport:** Akhisar (török) – Sevilla (spanyol) (19.55, DigiSport 4), Krasznodar (orosz) – Standard Liege (belga) (19.55). **Az állás:** 1. Sevilla 6 pont (12-3), 2. Krasznodar 6 (4-3), 3. Standard Liege 6 (5-7), 4. Akhisar 0.

* **K csoport:** Asztana (kazah) – Jablonec (cseh) (17.50, DigiSport 4, Look Sport), Dinamo Kijev (ukrán) – Rennes (francia) (19.55). **Az állás:** 1. Asztana 5 pont (5-3), 2. Dinamo Kijev 5 (6-5), 3. Rennes 3, 4. Jablonec 2.

* **L csoport:** Vidi FC – PAOK (görög) (19.55, DigiSport 2, Telekom Sport 3, Look Sport), BATE Boriszov (fehérorosz) – Chelsea (angol) (19.55, DigiSport 1, Telekom Sport 2). **Az állás:** 1. Chelsea 9 pont, 2. PAOK 3 (4-4), 3. Vidi 3 (2-3), 4. BATE 3 (4-7).

GUTENBERG
KÖNYVESBOLT

ORHAN PAMUK MŰVEI

Novemberi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:
10%-os kedvezménnyel kínáljuk a HELIKON KIADÓ könyveit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csíksered: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 | [gutenbergkonyvesboltcsiksered](#)
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 | [gutenbergkonyvesboltsekelyudvarhely](#)
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 | [gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely](#)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- információ - 118-932	• Vasúttalomas - 0265/236-284
- általános - 118-800	• Távolsági buszállomás - 0265/237-774	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119	• Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
• Rendőrség - 0265/202-305	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• koporsók, kellekek, koszorúk - 0745-606-215	• koporsók, kellekek, koszorúk - 0745-606-215
• Sürgősségi szolgálat: - 0265/210-177	• és halottszállítás - 0745-609-830	• és halottszállítás - 0745-609-830
- gyermekeknek - 0265/212-304	• Melinda temetkezés - 0741-615-661	• Melinda temetkezés - 0741-615-661
• Optika-Optofarm - 0265/312-436	• Onesti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907	• Onesti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/250-120	• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/263-351	• Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239	• Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239
• Optolensz szembeéset - 0265/263-351	- 0365/882-842	- 0365/882-842
• Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658	• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430	• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430
- 0729-024-380		
Labor - 0751-114-307		
e-mail: marmed@armed.ro , www.marmed.ro		

Utazási irodák

• Dora Optics - 0733-553-976	• MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
• Dora Medicals - 0265/212-971	www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
• Radiológia, echográfia	• Transservice - 0265/216-242
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446	• World Travel Shop - 0265/216-768
• Lézerakupunktúra - 0722-885-851	• turisztikai iroda - 0265/269-900
• Emma vendéglő, hidegtalak készítése - 0740-083-077	• Bálint-Trans - 0745-611-999
• Prefektúra - 0265/266-801	9-17 ó. - 0265/255-092
• RDS-RCS - 0365/400-401	• Intertours - 0265/264-011
- 0365/400-404	Royal GTS - 0265/269-308
• Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929	0731-898-989
- vidék - 0265/269-667	Hu 0036-306-053-753
• Delgaz Grid - 0265/200-928	• Family Holiday - 0365/449-833
- 0800/800 928	- 0749-922-887
	• Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
	- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

NUMAI
DIN INGREDIENTE NATURALE

Timko
BÉLTÁNYK - PÉKÉK
TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

Hagyományos receptek természetes alapanyagokból!

Jó étvágyat!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELCSERÉLEM Kiskenden a Fő út (E60) 48. szám alatti, 3 szobás, pincés lakóházat egy I. osztályú garzonnal Marosvásárhelyen. Tel. 0723-925-137, 0723-318-785. (11269)

KEMÉNY tűzifa eladó, 150 lej métere. Tel. 0755-315-234. (11240)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0758-548-501. (11165)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (11224)

TÉLIRE való tűzifa eladó. Tel. 0749-707-713. (11163)

TŰZIFA eladó, 160 lej métere. Tel. 0747-594-011. (2119)

ELADÓ tűzifa, 150 lej métere. Tel. 0747-933-367. (2121)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikajátékokat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (2080)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (11193)

CÉG VÁLLAL bármilyen munkát, régi tetők javítását, padló- és falcsempelerakást. Tel. 0726-638-909. (11200)

TETŐFEDÉS, javítás Lindab-lemezből, cserépforgatás, bármilyen javítás. Tel. 0758-862-236. (2100-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Jövevények és vándorok vagyunk
És nincsen itt senkinek maradása.”
(Reményik Sándor)
Szomorú szívvel emlékezünk ifj. KOVÁCS BOLDIZÁRRA halálának 5. évfordulóján. Emlékét örökre szívünkben őrizzük. Irénke és családja. (11256-I)

Minden mulandó ezen a világon, mint a harmat a virágon, csak egy van, ami a sirig vezet: szívünkben az örök emlékezet. Az emlékezéshez szeretet kell, és akit szeretünk, azt nem feledjük el. Kegyelettel és fájó szívvel emlékezünk november 8-án drága testvérünkre, LŐRINCZI GABRIELLÁRA halálának hatodik évfordulóján. Nyugodj békében! Testvérei. (11270)

Fájó szívvel emlékezünk szeretett nagynénénk, LŐRINCZI GABRIELLÁRA halálának 6. évfordulóján. Nyugodj békében! Barni, Kati és Barnika. (11270)

Egy gyertya most érte ég, ki fent van a magas égből már 9 éve, de emléke itt maradt velünk a szívünkben, amíg csak élünk.

Fájó szívvel emlékezünk a drága jó férjre, szerető édesapára, gondoskodó nagytatára, id. ADORJÁNI ZOLTÁNRA. Nyugalma felett örökdjön mindannyiunk szeretete. Bánatos felesége, Magdi, fia, Zoltán, drága unokái: Timike, Csilluka és Andika.

Köszönet mindazoknak, akik emléket kegyelettel őrzik és szeretettel gondolnak rá. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (2107)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy drága

**MAMIKÁNK,
BIRÓ GIZELLA**

életének 78. évében örökre megpihent. November 8-án 14 órakor kísérik utolsó útjára a marosvásárhelyi református sírkertben. Nyugodjon békében!
Barni és családja. (2111-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, testvér, rokon, jó barát, szomszéd, a marosvásárhelyi születésű

PÉTER HAJNAL

2018. november 5-én hosszú betegség után 42. életévében örökre megpihent. Temetése november 9-én, pénteken lesz a Jeddí úti temetőben délben 1 órakor. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (sz-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett apa, após, nagytata, testvér, sógor, apatárs, rokon, szomszéd,

az Elektromaros volt alkalmazottja, a marosjári születésű
NAGY MIHÁLY

életének 74. évében türelemmel viselt, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése november 9-én, pénteken 13 órakor lesz a nagykórház mögötti új temetőben, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Nyugodj békében, drága tata!
A gyászoló család. (11248-I)

Fájó szívvel búcsúzunk szeretett sógorunktól,

NAGY MIHÁLYTÓL.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Sógornője, Ilon, Melinda és családja. (11248-I)

Fájó szívvel búcsúzunk szeretett testvérünktől,

NAGY MIHÁLYTÓL.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szeretett testvérei: Lajos, Zoltán, Margit és családjuk. (11248-I)

Köszönjük, hogy éltél és minket szeretted,

nem haltál meg, csak álmodni mentél,

szívünkben itt él emléked örökre.

Ha látni akarunk, felnézünk az égre,

a csillagok közt utazol tovább, ott várj ránk, ha időnk lejárt!

Szívünk mély fájdalommal, de a Jóisten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, nagytata, testvér, após, rokon és jó szomszéd,

TÓKÉS BÉLA

életének 65., házasságának 40. évében 2018. november 5-én,

hosszas, de türelemmel viselt betegség után elhunyt. Drága halottunk földi maradványait 2018. november 9-én déli 12 órakor helyezzük örök nyugalomra a csíkseredai Kalász negyedi temetőben.

Fájó szívvel búcsúzik a gyászoló család. (2108-I)

Fájó szívvel búcsúzik a gyászoló család. (2108-I)

Szomorú, megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett testvérünk,

TÓKÉS BÉLA

marosvásárhelyi lakos, az Illefor volt dolgozója

életének 65. évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Szeretett halottunk örök nyugalomra helyezése Csíkseredában lesz pénteken, november 9-én 12 órakor, református szertartás szerint.

Búcsúznak szerető testvérei:

Magdi és családja, Kati és családja, Piri és családja,

Ibi és családja.

„Szeressétek egymást, ahogy én szerettemlek,

ne sírjatok, én már nem szenvedek.

A fájdalom az, hogy már nem lehetek veletek.

Búcsúztam volna, de erőm nem engedett,

csak a szívem suttogja halkan: isten veletek.” (2106-I)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki Nagy Csabának és családjának, együttérzünk velük a szeretett édesapa, NAGY MIHÁLY elvesztése miatti fájdalmukban. Nyugodjon békében! Nagy Géza és családja, Nagy Tibor és családja. (sz-I)

Őszinte részvétünk és együttérzésünk a gyászoló családnak TÓKÉS BÉLA szomszédunk elhunytá alkalmából. A Pandurilor utcai 49-es tömbház lakói. Nyugodjon békében! (2101-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PC HOUSE MUNKATÁRSÁKAT alkalmaz. Ha érdekel a számítástechnika, és szeretnél a tesztelő csapatunk tagja lenni, jelentkezz most! Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

ÚJ KOLLÉGÁKAT KERESÜNK a 25 éve működő marosvásárhelyi MULTIDECOR KFT. összeszokott csapatába, REKLÁMKÉSZÍTŐ-DEKORÁTOR munkakörbe. Nem hátrány, ha nincs szakmai tapasztalatod reklámtáblák készítése, fóliázás, autodekorálás terén. Alkalmazunk, betanítunk és folyamatos képzést biztosítunk ebben a modern szakmában. Nálunk egy csapatban lehetsz olyan kollégákkal, akik szeretik a szakmájukat, és élvezik a változatos, kreatív feladatokat. Jelentkezni lehet (korhatár nélkül) a sandor@multidecor.ro címen, vagy a 0745-356-536-os számon érdeklődhetsz. (62908-I)

Az **AN FEED CÉG ELADÓT** és **RAKODÓMUNKÁST** keres a segesvári szaküzletbe. Érdeklődni a 0725-578-030-as telefonszámon. (62883-I)

VARRODA alkalmaz **VARRÓMUNKÁST**, **MESTERSEGÉDET** és **GÉPÉSZT**. Tel. 0742-298-872. (20674-I)

FELVESZÜNK FIATAL HÖLGYEKET CUKORDÍSZEK GYÁRTÁSÁRA a jecdi termelőbe. Tel. 0745-520-408. (11255-I)

ALKALMAZUNK TAKARÍTÓNŐT irodák takarítására részmunkaidőben, nagyon jó fizetéssel. Tel. 0741-119-016, 0747-111-183, vezetőkes: 0257948. (62925-I)

A BELTRAND AUTÓMOSÓ SZEMÉLYZETET alkalmaz. Telefon: 0265/223-902, 0740-393-060. (sz-I)

TELJES ORVOSI ELLÁTÁS – HENI MED CENTER – reumatológia (gerincfájás, térd-, váll- és csípőzavarok); bőrgyógyászat; neurológia; belgyógyászat. Kedvezményes árak. Tel.: 0770-310-944. Cím: Pr. Dr. Ghe. Marinescu u. 47/3. szám (November 7.) (sz-I)

MAROSVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS

versenyvizsgát szervez megüresedett állások betöltésére a közterület-felügyelő szakhatóságnál

A megüresedett szerződéses állások betöltéséhez a pályázóknak teljesíteniük kell a módosított és kiegészített 2011. évi 286-os számú kormányhatározatban jóváhagyott keretszabályozás 3-as cikkelyében előírt feltételeket.

– egy szakfelügyelői állás – köz- és magánterületkezelő szakosztály

Sajátos feltételek:

– oklevélszerzéssel zárt felsőfokú tanulmányok a műszaki és/vagy gazdaságtudományok területén

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

– két szakfelügyelői állás – közvagyonkezelő szakrészleg

Sajátos feltételek:

– oklevélszerzéssel zárt felsőfokú tanulmányok a műszaki és/vagy gazdaságtudományok területén

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

– két szakfelügyelői állás – parkolásért, garázsokért és autók elszállításáért felelős osztály

Sajátos feltételek:

– oklevélszerzéssel zárt felsőfokú tanulmányok a műszaki és/vagy gazdaságtudományok területén

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

– egy szakfelügyelői állás – közlekedésbiztonsági, közúti szállítási és tömegközlekedési szakszolgálat

Sajátos feltételek:

– oklevélszerzéssel zárt felsőfokú tanulmányok a műszaki tudományok területén

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

– egy szakreferensi állás – közlekedésbiztonsági, közúti szállítási és tömegközlekedési szakosztály

Sajátos feltételek:

– rövid távú felsőfokú tanulmányok a műszaki tudományok területén

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

– egy dolgozó állás – gazdátlan ebeket kezelő és sintérszolgálat

Sajátos feltételek:

– általános iskolai tanulmányok

– legalább 1 év szolgálati idő a szakmában

A versenyvizsgát a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal (Győzelem tér 3. szám)/a közterületfelügyelő szakhatóság (Pрут utca 24. szám) szervezik, és magába foglal:

– írásbeli/gyakorlati vizsgát

– interjú

A versenynaptár:

– 2018. november 23., 12 óra – a jelentkezési iratsomók benyújtási határideje

– 2018. december 3., 10 óra – írásbeli/gyakorlati vizsga

– 2018. december 7., 10 óra – interjú

A versenyvizsgához szükséges iratok jegyzéke és a bibliográfia megtalálható az intézmény honlapján, a www.tirgumures.ro elérhetőségen.

További információk a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal (Győzelem tér 3. szám) 85-ös számú irodájában, valamint a versenybizottság titkáránál a 0265-268-330-as telefonszám 110-es mellékén igényelhetők.

Dr. Dorin Florea polgármester

Versenyzsuga köztisztviselői állásra

Koronka Polgármesteri Hivatala – Koronka, Fő út 108. szám Maros megye –, az 1999. évi 188-as törvény értelmében **versenyvizsgát hirdet** egy megüresedett szerződéses állás betöltésére a polgármester szakkapcsolata keretében, meghatározatlan időre:

• III. besorolású, kezdő szakmai fokozatú referensi állás a szociális és anyakönyvi osztályra

Részvételi feltételek: – az újraközölt 1999. évi. 188-as törvény 54. cikkelye által előírtak

Sajátos részvételi feltételek: – középfokú végzettség érettségi diplomával

– szakmai tapasztalat nem szükséges

A versenyvizsgára a következőképpen kerül sor:

– írásbeli vizsga 2018. december 10-én 10 órakor a Koronkai Polgármesteri Hivatalban

– az állásinterjú időpontját az írásbeli vizsga eredményének kifüggesztésekor közlik.

A beiratkozási iratsomót a hivatal székhelyén jelen hirdetésnek a Hivatalos Közlöny III. részében való megjelenésétől számított 20 napon belül lehet benyújtani. Bővebb felvilágosítás a 0265-243-152-es telefonszámon, e-mail: corunca@cjmures.ro

Közvita a Mihai Eminescu kulturális központban

A **Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal** keretében működő üvegházak, parkok és zöldövezetek szakigazgatósága kedden, **november 6-án** közvitat szervezett a fakorona-alakítási munkálatok kapcsán. A polgármesteri hivatal illetékesei tájékoztatták a tulajdonosi társulások elnökeit és ügyintézőit, hogy mely térségben végeztek koronaalakítást 2018 folyamán. Továbbá a résztvevőket tájékoztatták arról is, hogy mely övezetekben fognak fát és cserjét ültetni, koronaalakítást és egyéb munkálatokat végezni 2019-ben.

A találkozó végén a város különböző pontjain észlelt aktuális gondok, panaszok hangzottak el a lakótársulási vezetők részéről, a megoldásukhoz a polgármesteri hivatal támogatását kérték.

A bel- és külkapcsolati osztály

Közlemény a besorolási szakaszban született döntésről

„A kórház térségében található intenzív gyalogosforgalmú utcák átalakítása gyalogos- és kerékpárosbarát útvonalakká” című projekt esetében

Marosvásárhely megyei jogú város, „*A kórház térségében található intenzív gyalogosforgalmú utcák átalakítása gyalogos- és kerékpárosbarát útvonalakká*” elnevezésű projekt tulajdonosa tájékoztatja a közvéleményt a projekt besorolási szakaszában született döntésről – a környezetre gyakorolt hatás felmérése nélkül és/vagy a megfelelő felmérés elvégzése nélkül – a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség által a környezetre gyakorolt hatás felmérési folyamata és/vagy a megfelelő felmérés során, a Marosvásárhelyen, Maros megyében megvalósítandó „A kórház térségében található intenzív gyalogosforgalmú utcák átalakítása gyalogos- és kerékpárosbarát útvonalakká” elnevezésű projekt esetében. A besorolási határozat tervezete és az azt alátámasztó indoklás megtekinthető a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídveg utca 10. szám alatt, hétfőn 9 és 15 óra között, keddtől péntekig pedig 9 és 12 óra között, valamint a következő internetes elérhetőségen: <http://apmms.anpm.ro>. Az érdeklődők a besorolási határozat tervezetéhez megjegyzéseket, észrevételeket nyújthatnak be a jelenlegi közlemény közzétételét követő 5 napon belül, 2018. november 12-ig.

Moldovan Florian igazgató
Bataran Viorel osztályvezető

Közlemény

a Szászrégen municípium helyi költségvetéséből származó, a helyi érdekeltségű nonprofit tevékenységekre szánt vissza nem térítendő finanszírozás jóváhagyására vonatkozó szabályzat elfogadásáról szóló határozattervezetről

A közzétett határozatokról szóló, 52/2003-as számú törvény előírásai szerint Szászrégen municípium polgármestere értesíti a közönséget, hogy elkezdte a helyi költségvetéséből származó, a helyi érdekeltségű nonprofit tevékenységekre szánt vissza nem térítendő finanszírozás jóváhagyására vonatkozó szabályzat elfogadásáról szóló határozattervezet kidolgozását.

A közvita bocsátott határozattervezettel kapcsolatos ajánlásokat, véleményeket 2018. november 26-ig a szászrégeni információs központhoz lehet benyújtani, avagy elküldeni az office@primariareghin.ro e-mail-címre vagy a 0265-512-542-es faxszámra.

Az elküldött anyagokra kérjük ráírni: **Recomandare la proiectul de hotărâre privind aprobarea regulamentului privind acordarea finanțării nerambursabile de la bugetul local al municipiului Reghin pentru activități nonprofit de interes local.** (Ajánlás a helyi költségvetéséből származó, a helyi érdekeltségű nonprofit tevékenységekre szánt vissza nem térítendő finanszírozás jóváhagyására vonatkozó szabályzat elfogadásáról szóló határozattervezethez.)

Azon érdekelt személyeknek vagy szervezeteknek, akik/amelyek írásban küldenek észrevételt, ajánlást vagy véleményt a közvita bocsátott határozattervezetről, pontosítaniuk kell, hogy a tervezet melyik fejezetét észrevételezik, valamint fel kell tüntetniük a feladás idejét és a feladó elérhetőségeit.

Az információs anyagokat kifüggesztették a Szászrégeni Polgármesteri Hivatalban és a www.primariareghin.ro honlapon is lehet tanulmányozni.

Maria Precup polgármester
Rădoi Mirela Minodora titkár

Adományozz 2 eurót sms-ben a 8840-es számra, és biztosítod egy éhes gyermek egyszeri meleg ebédjét.

www.caritas-ab.ro

agentia de turism
World Travel Shop
utazási iroda

Bécs és Budapest Karácsonyi vásár

Indulás Marosvásárhelyről:
30.11; 07.12; 14.12.2018

Már **125** eurótól/személy

*az ár tartalmazza:
- szállítás 3*-os autóbusszal
- 2 éjszaka szállás külvárosi 3-4*-os szállodában vagy panzióban, dupla vagy tripla szobában, svédasztalos reggeli
- idegenvezető

Aszaf Filixen (v. ut. kábel) u. 17. sz. nr. | Tel: +4 0365 26 90 00 | Mobil: +4 0748 26 90 00
www.worldtravelshop.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

HÍRADÓ

LOVÁSZ ÁGOTA GÁLL NOÉMI

HÉTKÖZNAPONKÉNT 19⁰⁰ ÓRÁTÓL

2 ZILE DE AVENTURĂ ÎN LUMEA STELILOR
Creativiv 2018
2 NAPOS KALAND CSILLAGHONBAN!

- MAROS MEGYEI GYEREKFEJESZTŐYÁL -

Szervező: Creșterea Egyszerűt
Időpont: 2018. November 10-11, 10:00-18:00 óra
Helyszín: Sapientia Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Koronka 1c.
Korcsopart: 6-12 ÉVES GYEREK

Program:
- INTERAKTÍV NAGYJÁTÉKOK
szombat, 11:00-13:00 óra: Barangolás a galaxisban!
szombat, 15:30-18:00 óra: Őrberelés!
vasárnap, 11:00-13:00 óra: 7 próbás űrutazó játék!
vasárnap, 15:30-18:00 óra: Bolygóvásár!

10:00-18:00 Kézműves műhelyek
Táncoktatás
Bátorságpróba

KULTURÁLIS ÉS SPORTBEMUTATÓK:

szombat, 18:00 óra: koncert
Mese7s együttes

Partnerek: Csillagos Színház, Városi Könyvtár, etc.
Támogatók: FIMCO, etc.
Működőpartnerek: etc.

Árak: NAPJEGY 25 Ron / TELJES JEGY 35 Ron
Jegyek elővételben a Kulturális és Eggyeztetési Tanácsnál. Infó: 0740.647.575

Kobak

Írj újból velünk együtt könyvet!

*Irodalmi pályázati felhívás diákok számára:
elemistáktól egyetemistákig bárki pályázhat!*

Küldd* be írásod Karácsonyi szövegszenetek II. e. kiadandó könyvünkhöz, melynek tartalma rajtad is múlik! Írásod lehet egy téli életkép különleges leírása, egy szezonbeli népszokás személyes élménye egyedí, történetiséggel, egy karácsonyi történet, levél – szeretetről, emberiségről, vagy éppenséggel ezek ellentétéről, esetleg a téma filozófikus vagy egyszerű, frappáns megközelítése. Versben, prózában egyaránt fogalmazhatsz. Cél az egyediségre való törekvés!

Írásodat a mesevarad@gmail.com mail-címre várjuk, vagy vidd be személyesen azt bármelyik Kobak vagy Irka könyvesboltba, 2018. december 5-ig.

A legeltragadóbb írásokat könyvben jelentetjük meg!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP állunk rendelkezésedre!

*B. esetben lesható termékek csak szemléltető jellegűek.

atlasfm
106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro